

MİRASÇILIK BELGESİ

Seda ÖLMEZ NURUDUK*
ORCID: 0000-0002-7825-7004

Sultan Büşra KUL ALKAN*
ORCID: 0000-0003-4929-5033

ÖZET

Mirasçılık belgesi, hasım göstermeksizin sulh hukuk mahkemesinden istenen ve çekişmesiz yargılama sonunda verilen bir belgedir. Bu belge, adına düzenlenen kişi lehine mirasçılık hakkı yaratmayıp, o kişinin mirasçılığı bakımından sadece bir karine oluşturur. Mirasçılık belgesi, mirasçılık sıfatını ispat etmeye ve bu sıfatla terekede yer alan mal ve haklar üzerinde tasarrufta bulunmaya yarar. 743 sayılı Medeni Kanun, yalnız atanmış mirasçılara mirasçılık belgesi verilmesini düzenlemekteydi. Uygulamada, yasal mirasçılara mirasçı olduklarını gösteren bir belge verilmesi büyük bir gereksinim olarak ortaya çıktığından, yeni Medeni Kanun, yasal mirasçılara da mirasçılık belgesi verilmesini hükme bağlamıştır. Oldukça yaygın bir uygulaması bulunmasına rağmen, mirasçılık belgesi Medeni Kanunu'nda tek bir maddede düzenlenmiştir. Mirasçılık belgesi hakkında kanunda yeterli hüküm bulunmaması, uygulamada zorluklar doğurmakta, kanundaki bu boşluğun, Yargıtay içtihatlarıyla doldurulması yoluna gidilmektedir. Bu makalede, mirasçılık belgesi alınmasında izlenecek usul, mirasçılık belgesinin kapsamı ve hükmü ile iptali veya düzeltilmesi gibi konular incelenecektir. Üzerinde durulacak diğer bir konu da, gerçekte mirasçı olmadığı halde mirasçılık belgesi almış olan kişinin, bu belgeye dayanarak terekede yer alan mal ve haklarla ilgili yaptığı işlemlerde üçüncü kişilerin iyi niyetinin korunup korunmayacağı sorunudur.

Anahtar Kelimeler:

Mirasçılık Belgesi, Veraset İlamı, Veraset Belgesi, Miras Bırakan, Tereke.

-
- Avukat – Konya Barosu.
 - Avukat – Konya Barosu.

I. GİRİŞ

Miras bırakanın ölümü ile terekede bulunan mallar ve haklar kanun gereği mirasçılara kendiliğinden intikal eder. Ancak mirasçılar terekedeki mallar ve haklar üzerinde tasarrufta bulunabilmek için resmi kurumlar önünde mirasçılık sıfatlarını ispat edebilecek nitelikteki bir belgeye gereksinim duyarlar. Mirasçılık sıfatının ispatına yarayan belge mirasçılık belgesidir. Mirasçılar başka herhangi bir belgeye ihtiyaç duymaksızın mirasçılık belgesi ile sıfatlarını kolayca ispat edebilecek ve tereke üzerinde tasarrufta bulunabilecektir.

Taşıması olduğu bu büyük öneme rağmen Türk Medeni Kanunu (TMK)'nda mirasçılık belgesine sadece bir maddede yer verilmiştir. Mirasçılık belgesi 4721 sayılı TMK 598. maddede düzenlenmiş ve Türk hukukunda mirasçılık belgesine ilişkin başka bir hüküm bulunmamaktadır. Mirasçılık belgesinin TMK'da tek bir maddede düzenlenmiş olması uygulamada birçok soruna yol açmıştır. Kanunda bulunan bu boşluk içtihatlar ve öğretide bulunan görüşler ile doldurulmaya çalışılmaktadır. Çalışmada mirasçılık belgesi ile ilgili sorunlar ve bunlar üzerindeki çözümlerin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Mirasçılık belgesi kanunda tek bir maddede düzenlenmiş olsa da uygulamada büyük bir yere sahiptir. Fransız Hukukunda mirasçılık belgesi ile ilgili bir hüküm bulunmamasına karşılık Alman Hukukunda mirasçılık belgesi kapsamlı olarak düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler, Alman Medeni Kanunu (BGB) m. 2353-2370 maddeleri arasında yer almaktadır. Alman hukukunda miras hakkı kural olarak her türlü delil ile ispat edilebilir. Ancak tapu sicili bakımından mirasçılık belgesi aranmaktadır (BGB m. 2365-2366). Talep üzerine mahkeme tarafından verilir(BGB m. 2353). Mahkemenin görevi, belgeyi ilgililerine verdikten sonra belgeleri kontrol etmek ve gerekli tedbirleri almak üzere devam eder (BGB m. 2362). Alman hukukunda iki çeşit mirasçılık belgesi bulunmasının (BGB m. 2353) yanı sıra iyiniyetli üçüncü kişilerin durumu (BGB M.2367), belgenin iptali (BGB m. 2361) gibi tüm hususlar ayrıntılı olarak düzenlemiştir. Türk Hukukunda da mirasçılık belgesi Alman Hukukunda olduğu gibi

ayrıntılı olarak düzenlenmiş olmadığı için uygulamada karşılaşılan sorunlar, öğreti ve içtihatlar ile doldurulmaya çalışılmaktadır.

Bu çalışmada mirasçılık belgesinin düzenlenebilmesi için gerekli şartlar, belgenin hukuki niteliği, düzenlenme usulü ve etkileri üzerinde durulmuştur. Mirasçılık belgesinin işlevi ve taşıdığı öneme rağmen kanunda tek bir maddede düzenlenmiş olduğundan uygulamada karşılaşılan sorunlara değinilmiştir. Kanunda bu konuda bir boşluk bulunmaktadır. Boşluğunun uygulamada yol açtığı sorunlar Yargıtay içtihatları tarafından doldurulmaya çalışılmıştır. Öğretide de konuya ilişkin çeşitli görüşler ileri sürülmektedir.

Mirasçılık belgesi, miras hukuku alanında birçok konuyu ilgilendirmektedir. Çalışmada konuyu sınırlandırabilmek için miras hukuku alanına giren bu konulardan sadece mirasçılık belgesinin düzenlenmesi ile ilgili usule ilişkin hususlar üzerinde durulacaktır.

II. GENEL OLARAK MİRASÇILIK BELGESİ

A. MİRASÇILIK BELGESİ KAVRAMI

Miras bırakanın ölümü ile terekedeki mal ve haklar kanundan kaynaklı olarak hiçbir işleme gerek kalmaksızın mirasçılara intikal etmektedir. Mirasçılar, miras bırakanın ardında bıraktığı tereke üzerinde tasarruf edebilmek için mirasçı olduklarını ispat etmelidir. Mirasçılardan birinin talebi ile yetkili makamlarca verilen resmi belgeye mirasçılık belgesi adı verilir¹. Mirasçılık belgesinin terekede

¹ **ANTALYA**, Gökhan, *Miras Hukuku*, 3. Baskı, İstanbul 2015, s. 345; **COŞAR**, Hesna, *Mirasçılık Belgesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, s. 2, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019); **ÇAĞIN**, Cesim, *Mirasçılık Belgesi Ve Miras Paylaşımındaki Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, s. 1. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019); **İNAN**, Ali Naim/ **ERTAŞ**, Şeref/ **ALBAŞ**, Hakan, *Türk Medeni Hukuku Miras Hukuku*, 10. Baskı, 2019, s. 495; **GÜNAY**,

bulunan mal ve haklar üzerinde tasarruf etme imkânı vermesinin yanı sıra, mirasçılık sıfatını ispat etme ve mirasçılarının tereke üzerindeki paylarını gösterme işlevleri bulunmaktadır².

Mirasçılık belgesini usulüne uygun olarak elde eden mirasçılar başka herhangi bir belgeye ihtiyaç olmaksızın mirasçı olduklarını ispat edebilirler³. Bu belge ile mirasçılarının terekede bulunan hakları iddia etmeleri oldukça kolay hale getirilmiştir. Görüldüğü üzere mirasçılık belgesi oldukça önem arz eden resmi bir belgedir. Bununla birlikte mirasçılık belgesi 4721 sayılı TMK m. 598'de düzenlenmiş ve kanunda mirasçılık belgesine ilişkin başka bir hüküm bulunmamaktadır⁴. Alman Medeni Kanunu'nda olduğu gibi kanunda bu kadar önem arz eden ve yaygın olan mirasçılık belgesi hakkında yeterli düzenleme bulunmadığından uygulamada Yargıtay içtihatlarının kılavuzluk ettiği görülmektedir⁵.

Erhan, Mirasçılık Belgesi Verilmesi ve İptali Davaları, Güncellenmiş 2. Baskı, 2017, s. 33; **KOCAAĞA**, Köksal, Mirasçılık Belgesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1-2, 2005, s. 3; **KOCAYUSUFPAŞAĞOLU**, Necip, Miras Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 1987, s. 580; ; **RUHİ**, Canan/ **RUHİ**, Ahmet Cemal, Mirasçılık Belgesi (En Son BAM ve Yargıtay Kararları İle), 2. Baskı, Ankara 2017, s. 23; **SEROZAN**, Rona/ **ENGİN**, Baki İlkay, Miras Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2019, s.489.

² **COŞAR**, s. 2; **ÇAĞIN**, s. 9; **İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ**, s. 483; **KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, s. 580.

³ **AYİTER**, Nuşin, Miras Hukuku, Ankara 1986, s. 171.

⁴ **KOCAAĞA**, s. 3; **MİDYAT**, Nuri Aziz, Mirasçılık Belgesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2002, s. 1, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019).

⁵ **COŞAR**, s. 8; **İMRE**, Zahit/ **ERMAN**, Hasan, Miras Hukuku, 10. Baskı, 2014, s. 315.

Mirasçılık belgesi için günümüze kadar farklı terimler kullanılmıştır. “Veraset belgesi”, “veraset vesikası”, “veraset ilamı” terimleri ile sıkça karşılaşılsa da TMK “mirasçılık belgesi” terimini kullanmıştır.

Bu belgeyi talep hakkı olanların⁶ başvurusu üzerine sulh hukuk mahkemeleri veya noterler vermektedir. Mirasçıların yetkili makamlardan mirasçılık belgesi talep edebilmeleri belirli şartlara bağlıdır. Kuşkusuz miras bırakanın ölmüş olması gereklidir. Onun ölümü ile talep hakkı olanlar yani yasal mirasçılar, mirasçı olarak atananlar ve vasiyet alacaklıları mirasçılık belgesini talep edebilir⁷. 743 sayılı MK m. 538’de yalnızca atanmış mirasçılara mirasçılık belgesi verilmesi düzenlenmiş olsa da; 4721 sayılı TMK’da yasal mirasçılar ve vasiyet alacaklılarına da mirasçılık belgesi verileceği hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte Kanundaki düzenlemeden önce de yasal mirasçıların mirasçılık belgesi alabileceği Yargıtay içtihatları ve öğretide kabul görmekteydi⁸.

Mirasçılık belgesi alınması çekişme yokluğu ölçütüne göre çekişmesiz yargı işidir⁹. Çekişmesiz yargıda verilen kararlar ilam niteliğinde bulunmadığından mirasçılık belgesi için veraset ilamı

⁶ **ÇAĞIN**, s. 12.

⁷ **DURAL**, Mustafa/ **ÖZ**, Turgut, Türk Özel Hukuku Cilt IV, Miras Hukuku, 13. Baskı, 2019, s. 400-403.

⁸ YARGITAY HGK., 16.01.1985, E. 1983/2-375, K. 1985/12, http://webftp.gazi.edu.tr/hukuk/dergi/9_4.pdf (Er. Tarihi 22.12.2019).

⁹ **ERİŞGİN**, Nuri, Mirasçılık Belgesi, Ankara 2013, s. 142.

YILMAZ, Ejder, Medeni Usul Hukuku, 24. Baskı, 2013, s. 67,68, 737.

teriminin kullanılması yerinde olmayacağından kanunkoyucu mirasçılık belgesi terimini tercih ederek tartışmalara son vermiştir¹⁰.

B. MİRASÇILIK BELGESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ

Mirasçılık belgesi 743 sayılı MK'da da "İhtiyati Tedbirler" bölümünde düzenlenmesine karşın TMK'da "Koruma Önlemleri" başlığı altında düzenlenmiştir. Terekeye ilişkin koruma önlemlerinin iki temel amacı bulunmaktadır¹¹. Bunlardan ilki terekedeki malların kaybolmaması ve kaçırılmasının önüne geçilmesidir. Bir diğer amacı ise mirasçıların tereke üzerinde fiili hâkimiyet kurabilmelerini sağlamaktır. Kanunda mirasçılık belgesi korumaya yönelik bir önlem olarak düzenlenmiş olduğundan geçici hukuki koruma olarak nitelendirilmiş bulunmaktadır. 743 sayılı MK'da da mirasçılık belgesinin ihtiyati tedbir olarak düzenlenmesi öğretide ihtiyati tedbir niteliğinde olup olmadığı yönünde tartışmalara neden olmuştur. Bir görüşe göre; mirasçılık belgesi, tedbir niteliğini haiz bir yargı tasarrufudur¹². Bu görüşü savunan yazarlara göre, mirasçılık belgesinde kesin yetki kuralının olmaması tedbir niteliğini haiz olduğunu açıklar niteliktedir. Diğer bir görüşe göre ise; ihtiyati tedbir ile terekede uygulanacak koruma önlemleri amaçları ve usulleri açısından birbirinden farklıdır¹³. Yine aynı yöndeki diğer bir görüşe

¹⁰ COŞAR, s. 4; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 581; KURU/ARSLAN/YILMAZ, s. 149.

¹¹ ÖZKÖK, Süleyman, İhtiyati Tedbirler (HUMK 101-113/A), Ankara 2002, s. 4-5.

¹² ŞANLI, Cemal, "Yabancı Veraset İlamlarının Türk Mahkemelerinde Tanınması veya Delil Olarak Kullanılması", İlhan Postacıoğlu'na Armağan, 1990, s. 293-294.

¹³ ÖZKÖK, s. 5.

göre; ihtiyati tedbirler geçici olarak verilir mirasçılık belgesi iptal edilmediği sürece geçerliliğini korur¹⁴.

Mirasçılık belgesi, ilam niteliğinde olmayan resmi bir belgedir. TMK m. 598’de açıkça emredildiği üzere kesin hüküm teşkil etmeyip, geçersizliğinin her zaman ileri sürülebileceği kabul edilmiştir. Bu sebeple mirasçılık belgesi aksi ispat edilene kadar mirasçılık açısından karine oluşturur¹⁵.

Mirasçılık belgesinin özellikleri şunlardır¹⁶: Talep ile verilir, , çekişmesiz yargıya tâbidir, hasımsız açılır, maddi anlamda kesin hüküm değildir¹⁷, terekede tasarruf işlemi yapmaya yaramaktadır, aksi ispat edilinceye kadar geçerlidir.

Mirasçılık belgesinde tüm mirasçılarının gösterilmesi gerekmektedir. Belgenin verilebilmesi için tek mirasçının talebi yeterlidir. Bir mirasçının talebi üzerine verilen belgeden tüm mirasçılar yararlanabilirler. Ayrıca miras bırakan 14.11.1990 tarihinden önce ölmüş ise yasadaki kaynaklı intifa hakkı sahiplerinin de mirasçılık belgesinde belirtilmesi gerekmektedir¹⁸. Mirasçılık belgesinde tüm mirasçılarının miras paylarının da gösterilmesi gerekir. Saklı pay oranlarını yazılmasına lüzum yoktur. Açıkta kalan bir pay

¹⁴ **FİĞANMEŞE ATAMAN**, İnci, Milletler Arası Özel Hukukta Mirasçılık Belgeleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1998, s. 11, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019).

¹⁵ **İMRE/ERMAN**, s. 313.

¹⁶ **RUHİ**, Ahmet Cemal, Mirasçılık Belgesi ve Yabancı Ülke Mahkemelerinden Verilen Mirasçılık Belgesinin Türkiye’de Tanınması, Terazi Dergisi, C. 9, S. 92, 2014, s. 14-28, s. 14.

¹⁷ **GENÇCAN**, Ömer Uğur, Miras Hukuku, 3. Baskı, 2016, s. 856.

¹⁸ **DURAL/ ÖZ**, s. 387,388; **KOCAAĞA**, s. 10; **KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, s. 580.

olmamak üzere tüm miras payları hesaplanarak belirtilmelidir. Mirasçılık belgesinde yer alacak en önemli unsurlardan biri de “aksi sabit oluncaya kadar” ibaresidir¹⁹. Mirası ret, mirastan feragat, mirastan çıkarılma gibi durumlar var ise bu mirasçılardan da paylarının belgede belirtilmesi gerekir. Bu gibi mirastan yoksunluk durumlarında hukuki sonuçlarının terekedeki malların paylaşılması sırasında göz önüne alınacağı belirtilerek belge düzenlenmelidir. Mirasçılardan hakkını sınırlandıran veya tamamen ortadan kaldıran durumlar mevcut ise bu durumlar da belgede gösterilmelidir²⁰. Son olarak mirasçılık belgesinde miras bırakanın kimlik bilgileri ve öldüğü tarih de yer almalıdır²¹.

C. MİRASÇILIK BELGESİNİN AMACI

Miras bırakanın ölümü ile terekedeki mallar kendiliğinden mirasçılara intikal eder. Mirasçılar tereke üzerinde intikal ile tasarrufta bulunma hakkına sahip olurlar²². Ancak çoğunlukla resmi işlerin yapılmasında mesela paraların bankadan çekilmesi, tapu işlemlerinin yapılması gibi işlerde mirasçılıklarını ispatlayacak bir belgeye gereksinim vardır²³. Bu sebeple mirasçılık belgesi düzenlenmektedir.

¹⁹ **GÜNAY**, s. 35.

²⁰ **COŞAR**, s. 70; **MİDYAT**, s. 51.

²¹ **İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ**, s. 486; **İYİLİKLİ**, Ahmet Cahit, Mirasçılık (Veraset) Belgesinin Hukuk Yargılamasındaki Görünümü, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, C. 5, S. 9, 2017, s. 281-382, s. 379.

²² **BARAN ÇELİK**, Neşe, Türkiye’de Yabancılaşma Unsuru İçeren Mirasçılık Belgelerinin Düzenlenmesi, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 41, 2019, s. 439-511, s.442.

²³ **AYİTER**, s. 171.

Mirasçılık belgesinin alınması yönünde kanuni bir zorunluluk bulunmama ile beraber uygulamada tereke üzerinde tasarruf etmek isteyen mirasçıdan mirasçılık belgesi istenmektedir. Bu durum yasal zorunluluk olmasa da alınmasını zorunlu kılmaktadır. Her ne kadar kanuni bir zorunluluk olmasa da mirasçıların yasal ve resmi işlemleri yapabilmeleri, üçüncü kişilere karşı hak talebinde bulunmaları için mirasçılık belgesi almaları zorunlu hale gelmiştir²⁴.

Mirasçıların mirasçılık belgesi alması; mirası kabul ettiği, başka bir deyişle mirası reddetmediği anlamına gelmez²⁵. Mirasçılık

²⁴ DURAL/ÖZ, s. 401.

²⁵ İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ, s. 501; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 618; YARGITAY 7. HD., 03.04.2013, E. 2012/9707, K. 2013/5483 “...Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 05.12.1990 gün ve 1990/2-560 esas, 1990/622 karar sayılı ilamında da belirtildiği üzere mirasçılık belgesi verilmesi istemiyle hasımsız olarak açılan davalar çekişmesiz yargıya tabi olduğundan, bu davalar sonucunda verilecek kararlar şekli Mirasçılık (Veraset) Belgesinin Hukuk Yargılamasındaki Görünümü 288 Yıl 5 Sayı 9 Haziran 2017 ya da diğer mirasçılar tarafından mirasçılık belgesinin iptali²³ ya da yeniden mirasçılık belgesi talep edilebileceğinden mirasçılık belgesi talebi tekrar yasağında da varestedir²⁴. Nitekim mirasçılık belgesi taleplerinin bakımından kesinleşmiş olsalar dahi maddi hukuk bakımından kesin hüküm oluşturmazlar. Dava ve ilam kavramları çekişmeli yargıya ait kavramlar olduğundan mirasçılık belgesi verilmesi istemiyle açılan davalar tam bir dava olarak nitelendirilemeyeceği gibi bu davalar sonucunda verilen kararlar klasik anlamda kesin hüküm sonucunu doğuran bir ilam da sayılmazlar. Bu nedenle açılan bu davalar sonucunda verilen kararların sonradan gerçeğe aykırı ve yanlış olduğunun anlaşılması hâlinde her zaman için aksi iddia ve ispat edilebileceği gibi tespit hükmü niteliğindeki bu kararların sonradan açılacak başka davalarda kesin hüküm oluşturması ve mahkemeleri bağlaması da düşünülemez. Bu konularda öğreti ve uygulamada tam bir görüş birliği mevcuttur. Bu olgunun sonucu olarak ister başkaları tarafından isterse kendisi tarafından hasımsız olarak açılan dava sonucunda mirasçılık belgesi alınmış olsun, daha önceki mirasçılık belgesinde mirasçılar ve miras paylarının belirlenmesinde hata yapıldığını öne süren her mirasçının hasımsız olarak açacağı yeni bir dava ile mirasçılık belgesi verilmesini isteme veya önceki günlü

belgesi farklı nedenlerle alınabilir. Bu nedenle mirasçılarının yetkili makamlardan mirasçılık belgesi talep etmesi ile mirası reddetme hakları sona ermemektedir²⁶.

III. MİRASÇILIK BELGESİNİN TALEP EDİLMESİ VE MİRASÇILIK BELGESİ ALMAK İÇİN BAŞVURU USULÜ

A. MİRASÇILIK BELGESİNİ TALEP EDEBİLECEK KİŞİLER

Hak ehliyetine sahip olan ve miras bırakanın ölüm anında hayatta olan mirasçılar ile mirastan yoksun olmayanlar miras hakkına sahiptir²⁷. Mirasçının yabancı uyruklu olması veya Türk vatandaşı olması önem arz etmez. Türk uyruklu olmamak miras hakkına sahip olmaya engel değildir. Gerçek kişiler cenin ana rahmine düştüğü andan itibaren hak ehliyetine sahip iken tüzel kişiler kuruluş ile hak ehliyetine sahip olacaktırlar. Tüzel kişi miras bırakanın ölümü anında tüzel kişiliğe sahip olmuş ise mirasçı

mirasçılık belgesinde kendilerine pay verilen diğer mirasçılarını hasım göstererek bu mirasçılık belgesinin iptali ile gerçeğe uygun yenisinin verilmesi istemiyle dava açma hakkı bulunduğu kuşku duymamak gerekir. Önceki günlü mirasçılık belgesinin davacı tarafından açılan dava sonucunda verilmiş olması ve davacının verilen bu hükmü temyiz etmemiş olması bu sonucu değiştirmez. Daha önce kendisi tarafından alınmış mirasçılık belgesi bulunan kişiye dahi tanınan bu hakkın başkaları tarafından daha önce mirasçılık belgesi alındığı gerekçesiyle mirasçılara tanınmaması düşünülemez...”

²⁶ GÜNAY, s. 34.

²⁷ ALBAŞ, Hakan, Miras Hukukunda İptal ve Tenkis Def'i, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18, S. 3, Aralık 2012, s. 143-162, s. 145; HATEMİ, Hüseyin, Miras Hukuku, 5. Baskı, 2014, s. 17.

olabilecektir. Sağ olmak şartı tüzel kişilik açısından bu durumu ifade etmektedir²⁸.

Gerçek kişiler veya tüzel kişiler haricindekiler mirasçı olamazlar²⁹. TMK istisnai hallerde tüzel kişiliği olmayan toplulukların lehine mirastan mal vasiyet etmesine ve bu toplulukların mirasçı olarak atanmak sureti ile mirasçı olabileceğini düzenlemiştir³⁰(TMK m. 577/2).

Mirasçılık açısından gerçek ve tüzel kişiler arasında bir farklılık bulunmamaktadır³¹. Ancak Tüzel kişiliğin mirasçı olabilmesi için kuruluş senedinde bu şekilde mal edinmelerine imkân tanınmış olması gerekmektedir³². Tüzel kişilerin mirasçı olmaları genellikle murisin iradesinden kaynaklanmaktadır³³. Aynı zamanda kural olarak, ölen kişinin mutlaka bir külli halefi bulunmaktadır. Külli halef, gerçek kişi veya tüzel kişi olabilir. Bu doğrultuda, doğrudan kanun hükmünden kaynaklı mirasçı olabilecek tüzel kişi devlettir. Sonuç olarak devlet haricindeki tüzel kişiler yasal mirasçı olamamaktadır³⁴.

Tüm bu anlatılanlar ışığında mirasçılık belgesini talep edebilecek kişiler; yasal mirasçılar, atanmış mirasçılar, vasiyet alacaklısı, miras bırakanın alacaklıları, mirasçılık belgesi almak üzere

²⁸ **DURAL/ÖZ**, s. 354-357; **OĞUZMAN**, Kemal, Miras Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 1995, s. 263,264; **ÖZUĞUR**, Ali İhsan, Medeni Yasadan Önce ve Sonra Türk Miras Hukuku, Ankara 2004, s. 528.

²⁹ **İYİLİKLİ**, s. 294.

³⁰ **GÜNAY**, s. 50.

³¹ **KILIÇOĞLU**, Ahmet M., Miras Hukuku, 6. Baskı, 2015, s. 24.

³² **ÇAĞIN**, s. 14.

³³ **AYAN**, , Mehmet, Miras Hukuku, 9. Baskı, 2016, s. 33.

³⁴ **HATEMİ**, s. 13-40; **OĞUZMAN**, s. 6.

yetki verilen kişiler ve kanunda sayılan istisnai durumlar haricindeki mirasçılık sıfatın kaybedenlerdir.

1. Yasal Mirasçılar

Mirasçılık belgesini talep edebilecek kişiler kural olarak yasal mirasçılardır³⁵. Yasal mirasçılar kural olarak miras bırakanın ölümü ile birlikte kendiliğinden mirası kazanmaktadır. Kazanma için herhangi bir işlemde bulunmalarına gerek yoktur. 4721 sayılı TMK'ya göre yasal mirasçılar şunlardır: Alt soy (m. 495), ana ve baba (m. 496), büyük ana ve büyük baba (m. 497), sağ kalan eş (m. 499), evlatlık (m. 500) ve devlettir (m. 501). Mirasçılık belgesi talebinde bulunan yasal mirasçıların miras bırakanın mirasçıları olduklarının tespit edilmesi üzerine belge yetkili makam tarafından düzenlenir³⁶.

Kan hısımlığında kural olarak zümre sistemi uygulanmaktadır³⁷. Bu sisteme göre; önce gelen zümrede mirasçı bulunuyor ise sonra gelen zümrelerdeki mirasçı olamaz. Ancak önce gelen zümredeki miras bırakandan önce ölmüş ise miras sonra gelen zümredeki mirasçılara geçmektedir. Evlilik dışı doğan çocuk ile baba arası soy bağı tesisi kural olarak baba tarafından tanınması ile kurulur. Anne ile soy bağı ise doğum ile kurulmaktadır. Soy bağının kurulmasıyla evlilik içi doğan çocuklar gibi mirasçı olurlar³⁸. Evlatlık da kendisini evlat edinene kan hısımları gibi mirasçıdır³⁹. Bunun için geçerli bir evlatlık sözleşmesini bulunması ve

³⁵ AKINTÜRK, Turgut, Medeni Hukuk, 4. Baskı, Ankara 1991, s. 272; İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ, s. 66; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 38.

³⁶ COŞAR, s. 14; ÇAĞIN, s. 20.

³⁷ DURAL/ ÖZ, s. 18; İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 78-80; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 57.

³⁸ GÜNAY, s. 51.

³⁹ İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ, s. 146.

miras bırakanın ölümü anında evlatlık ilişkisinin kurulmuş ve devam ediyor olması gerekir⁴⁰.

Sağ kalan eş zümre mirasçısı olmamakla birlikte mirasçılığı sözleşmeye dayanan yasal mirasçıdır. Eşin yasal mirasçı olabilmesi için; eşin ölümü anında kanunun öngördüğü şartları taşıyan geçerli bir evlilik ilişkisinin bulunması ve miras bırakan eşin ölümü anında evliliğin devam ediyor olması gerekmektedir⁴¹.

Ardında mirasçı bırakmadan ölenlerin mirasçısı devlettir. Miras bırakan ölümü anında Türk vatandaşıysa ve ardında mirasçısı yok ise devlet mirasçı olacaktır. Devletin mirasçılık belgesi almasına kanuni bir gereklilik olmasa da miras bırakanın mirasçısı olmadığının ispatı için gereklidir⁴².

2. Atanmış Mirasçılar

Atanmış mirasçılar da yasal mirasçılar gibi miras bırakanın ölümüyle kendiliğinden mirasa hak kazanır. Miras bırakan kendi hür iradesi ile terekesinden belirli bir miktarı atanmış mirasçıya bırakabilir. Mirasçı atama ölüme bağlı tasarruf ile gerçekleşir. Vasiyetname veya miras sözleşmesi şeklinde yapılabilmektedir⁴³. Atanmış mirasçılar kendisine özgülenen miras payında tasarruf edebilmek için mirasçılık belgesi talep edebilirler. Atanmış mirasçılar da miras bırakanın külli halefidir.

⁴⁰ **DURAL/ÖZ**, s. 34; **RUHİ/RUHİ**, s. 22.

⁴¹ **İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ**, s. 122,123; **KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, s. 92.

⁴² **ÇAĞIN**, s. 31; **DURAL/ÖZ**, s. 49.

⁴³ **SEROZAN/ ENGİN**, s. 262.

Yasal mirasçı sıfatına haiz olan mirasçı aynı zamanda atanmış mirasçı ise, mirasçılık belgesi her iki sıfatı da yazılarak düzenlenmelidir⁴⁴.

3. Vasiyet Alacaklısı

Miras bırakanın mirasçı olarak atamaksızın kazandırmada bulunduğu kişilerdir. Atanmış mirasçıdan farklı olarak vasiyet alacaklısı cüz'i haleftir ve mirasçılık sıfatları yoktur. Yani terekedeki borçlardan dolayı kişisel sorumluluğu bulunmamaktadır⁴⁵.

Vasiyet alacaklıları da mirasçılık belgesi talep etme hakkına sahiptir. Fakat terekeden kazandırma yapılanların talebi ile verilecek belge mirasçılık belgesi niteliğinde değildir. Vasiyet alacaklısı olduklarını mirasçılara ve üçüncü kişilere karşı belgelemek ve ispat edebilmek için bu hak kendilerine verilmiştir. Onlara verilecek mirasçılık belgesi gerçek anlamda mirasçılık belgesi değildir. Zira vasiyet alacaklısının talebi ile verilecek belge, kendisine vasiyet edilen malın zilyetliğini ve mülkiyetini kazandırmayacaktır⁴⁶.

4. Miras Bırakanın Alacaklıları

Terekeden alacaklı bulunanlar, mirasçılara karşı alacaklarını yöneltebilmesi, terekeden alacaklarını alabilmeleri için onlara da mirasçılık belgesi talep etmek hakkı tanınmıştır. Mirasçılık belgesi

⁴⁴ YARGITAY 2. HD., 23.05.2005, E. 2005/ 4877, K. 2005/ 8082, "... Davacı; hem yasal mirasçı hem de atanmış mirasçıdır. Hem yasal mirasçı hem de atanmış mirasçı olan kişinin açtığı davada, iki sıfatına göre mirasçılık belgesi verilir. (2. HD., 4.7.1985 tarih ve 4526/6326) Bu yön gözetilmeden yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir...", <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#> (Erişim tarihi 22.12.2019).

⁴⁵ İNAN/ ERTAŞ/ ALBAŞ, s. 235.

⁴⁶ BAYGIN, Cem, Türk Miras Hukukunda Alacaklıların Korunması, Ankara 2005, s. 211,212; İMRE/ERMAN, s. 316,317.

talep edebilmek için icra müdürlüklerinde veya mahkemelerde alacağı için hukuki işlem yapmış olması ve bu merciiler tarafından kendisine yetki verilmiş olması gerekir⁴⁷. Tereke alacaklılarının alacaklarını güvence altına almak için verilmektedir. Tereke üzerinde zilyetlik kurma işlevi bulunmamaktadır.

5. Mirasçılık Belgesi Almak Üzere Yetki Verilen Kişiler

Vasiyeti yerine getirme görevlisine TMK m. 552 uyarınca yasal görevini icra edebilmesi için sulh hukuk mahkemesi tarafından yetki belgesi verilir. Mirasçının alacaklıları da miras bırakanın alacaklılarında olduğu gibi icra dairesi veya mahkeme tarafından kendisine verilen yetki ile alacağını güvence altına almak için mirasçılık belgesi talep edebilir⁴⁸.

Kanunen bazı kurumlara mirasçılık belgesi talep etme hakkı verilmiştir. Vakıflar Kanunu m. 17 uyarınca mirasçı bırakmadan ölenlerin terekesindeki mallar vakıf adına tescil edilir. Sosyal Hizmetler ile Çocuk Esirgeme Kanunu m. 28’de “Esirgeme kurumunda olup mirasçısı olmaksızın ölenlerin terekesindeki mallar kuruma geçecektir.” hükümleri⁴⁹ ile mirasçılık belgesi talep etmede hukuki yararı bulunanlara bu hak verilmiştir. Son olarak, Tapu Müdürlüğü’ne de ölüm tarihinden itibaren iki yıl içinde intikalin gerçekleşmemesi halinde mirasçılık belgesi talep etme yetkisi verilmiştir.

6. Mirasçılık Sıfatını Kaybedenler

Mirasçılık sıfatını mirastan çıkarma, mirasın reddi, mirastan vazgeçme veya mirastan yoksunluk nedenleriyle kaybedenlerin

⁴⁷ **ÇAĞIN**, s. 38.

⁴⁸ **GÜNAY**, s. 51.

⁴⁹ **GÜNAY**, s. 57.

mirasçılık belgesi talep etmesi hakkında kanuni bir düzenleme yapılmış değildir. Öğretide bir kısım yazar mirasçılık sıfatını kaybetmelerinden dolayı talep haklarının olmadığını savunurken⁵⁰, diğer bir kısım yazar ise mirasçılık belgesi talep edebileceklerini, belgenin tek işlevinin tereke mallarında tasarruf etmek değil emekli veya dul aylığı almak gibi nedenlerle de gerektiğinden talep haklarının olduğunu belirtmişlerdir⁵¹.

Yargıtay, öğretideki tartışmaların aksine “mirastan çıkarılma ve mirastan yoksun kalma sebepleri ya da mirasın reddi veya feragati bulunması durumlarının mirasçılık belgesi verilmesine veya talep edilmesine engel değildir miras paylarının da mirasçılık belgesinde gösterilmesi gerekir” yönünde kararlar vermiştir⁵². Yargıtay’ın mirasçılık sıfatının kaybedilmesi terekenin tasfiyesi esnasında dikkate alınmalıdır görüşünü benimsediği görülmektedir. Yargıtay kararları

⁵⁰ DURAL/ ÖZ, s. 388; İMRE/ ERMAN, s. 317.

⁵¹ ANTALYA, s. 262; GÜNAY, s. 55.

⁵² YARGITAY 8. HD., 20.03.2014, E. 2013/ 9820, K. 2014/ 4780, “ ... nedenlerle; mirası reddeden (TMK. m. 605/1) mirasçı veya mirasçılar varsa düzenlenecek mirasçılık belgesinde, mirasçılık sıfatına sahip olan kişi veya kişiler ile miras paylarının gösterilmesi ve mirası ret durumuna işaret edilmekle yetinilmemesi; mirası ret nedeniyle, mirasçılık sıfatını kaybedenlerin ve bunların payının akıbetinin (kime kalacağının)’da gösterilmesi gerekir. Bu bakımdan; verilen mirasçılık belgesinde yasal mirasçılar ile bunların miras paylarının gösterilmesi yerinde ise de; mirası reddin hukuki sonuçlarının terekenin paylaşılmasında dikkate alınmasına şeklindeki kabul hatalı olmuştur.” <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#> (Erişim tarihi 23.12.2019); YARGITAY 2. HD., 22.04.2009, E. 2009/ 2766, K. 2009/ 7790, “ ... Mirastan çıkarılma ve mirastan yoksun kalma sebepleri ya da mirasın reddi veya mirastan feragat sözleşmesi bulunması mirasçılık belgesi verilmesine veya istenmesine engel değildir...”, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#> (Erişim tarihi 23.12.2019).

ağırlıklı olarak mirastan yoksun olanların mirasçılık belgesi talep edebileceği yönündedir.

Mirasçılık belgesi kişiler arasındaki soy bağının varlığına işaret etmekle maddi bir olayın ikrarından ibarettir. Bahsi geçen kişilerin miras bırakan ile soy ilişkisinin tespit edilmesinde yararları bulunmaktadır⁵³. Artık mirasçı sıfatına haiz olmasalar da mirasçılık belgesi talep hakları vardır.

B. BELGENİN TALEBİ İÇİN ARANAN ŞARTLAR

1. Miras Bırakanın Ölmüş veya Gaipliğine Karar Verilmiş Olması

Miras, miras bırakanın ölümü veya gaipliği ile açılır. Ölüm veya gaiplik kararı verilmesi ile mirasçılık belgesi düzenlenebilir. Gaiplik de ölüm gibi sonuç doğurmasına karşın, ölümden farklı olarak gaibin geri gelme ihtimali bulunduğundan terekedeki malların intikal edeceği mirasçılar tarafından teminat gösterilmesi gerekmektedir.

Mirasçılarının ve ölüme bağlı tasarruf alacaklıların tespitinde miras bırakanın ölüm anı göz önüne alınır (TMK m. 580-581). Mirasçılık belgesi talep eden mirasçılar öncelikle miras bırakanın ölümünü nüfus kayıtları ile ispat etmelidir⁵⁴. TMK m. 31 ile m. 44 uyarınca “ Bir kimse ölümüne kesin gözle bakılacak şekilde kaybolmuş ve cesedi bulunamamış olsa da, o yerin en büyük mülki amirinin emri ile kütüğe ölü kaydı düşülür.” Böyle bir durumda kişi ölmüş sayılır ve kayıtlara mahkeme kararı olmaksızın işlenir. Terekedeki mallar mirasçılara kendiliğinden geçer⁵⁵. Ancak bu

⁵³ **GÜNAY**, s. 55; **RUHİ/RUHİ**, s. 55.

⁵⁴ **KILIÇOĞLU**, s. 19-20.

⁵⁵ **GENÇCAN**, s. 499.

durumda ve doğal ölüm hallerinde mirasın açıldığı an, nüfus kaydına ölümün işlendiği an değil gerçek ölüm zamanıdır.

Miras bırakanın ölüm anının tespiti mirasçılarının belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Ölüm anında sağ olanlar mirasçı olabilecektir⁵⁶. Birlikte ölüm karinesi söz konusu olduğu durumlarda kişiler birbirlerine mirasçı olamazlar.

TMK m. 32 uyarınca “Ölüm tehlikesi içinde kaybolan veya kendisinden uzun zamandan beri haber alınamayan bir kimsenin ölümü hakkında kuvvetli olasılık varsa, hakları bu ölüme bağlı olanların başvurusu üzerine mahkeme bu kişinin gaipliğine karar verir”. Kişinin gaipliğine karar verildiği takdirde ölmüş gibi kabul edilerek ölümün sonuçları ortaya çıkmaktadır⁵⁷. Gaiplik geçmişe etkili hüküm ve sonuç doğurduğundan ölüm tehlikesi içinde kaybolmadan veya en son haber alındığı günden itibaren miras açılmış sayılır⁵⁸.

2. Mirasçı Olmak ve Tüm Mirasçılarının Bilinmesi

Mirasçılarının mirasçılık belgesi talep edebilmesi için tek başına mirasçı olmak yeterli değildir. Mirasçılarının ve vasiyet alacaklılarının ayrıca kanunun aradığı diğer şartları da taşımaları gerekir. Bu şartlar: mirasçının sağ olması, mirasa ehil olması ve mirastan yoksun olmamasıdır⁵⁹. TMK m. 578/1’de sınırlı şekilde sayılan mirastan yoksunluğa neden olan sebepler dışındaki durumlar mirasçılık

⁵⁶ **AYAN**, s. 162.

⁵⁷ **SEROZAN/ENGİN**, s. 458.

⁵⁸ **KOCAYUSUFPAŞAOĞLU**, s. 560; **OĞUZMAN**, s. 270; **SEROZAN/ENGİN**, s. 458.

⁵⁹ **AYAN**, s. 257; **DURAL/ÖZ**, s. 357; **GÜNAY**, s. 51; **İMRE/ERMAN**, s. 305; **OĞUZMAN**, 263; **ÖZUGUR**, s. 528; **ÖZTAN**, Bilge, Miras Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2007, s. 408.

belgesinin istenmesine engel teşkil etmez. Mirasçılık sıfatını kaybedenler yani mirastan kanunda sınırlı olarak sayılanlar dışında çeşitli sebeplerle yoksun olanlar mirasçılık belgesi talep edebilirler⁶⁰.

Mirasçı miras bırakanın ölümü anıda sağ ise mirasa ehil olabilir. Miras bırakandan önce veya onunla aynı anda ölmemiş ise ancak mirasçı olabilir. Aynı zamanlarda ölümden kimin önce öldüğü ispat edilemiyorsa aynı anda ölmüş sayılırlar⁶¹. Bu gibi durumlar toplumsal felaketler, sel, deprem gibi durumlarda söz konusu olabilmektedir⁶².

Cenin sağ doğmak şartıyla mirasçı olabilir. Sağ doğmuş olması yeterli olup doğduktan kısa bir süre sonra ölmesi mirasçılığını ortadan kaldırmayacaktır. Yaşama yeteneği aranmayıp yaşama

⁶⁰ YARGITAY 2. HD. , 22.04.2009, E. 2009/2766, K. 2009/7790, “...Mirastan çıkarılma ve mirastan yoksun kalma sebepleri ya da mirastan reddi veya mirastan feragat sözleşmesi bulunması mirasçılık belgesi verilmesine veya istenmesine engel değildir. Mirasbırakan Fatma'nın eşi Cemal davadan önce vefat etmiş olup, mirasçıları da davacılarıdır. Ağır Ceza Mahkemesindeki yargılamada sanık Cemal vefat ettiğinden davanın düşmesine karar verilmiştir. Mirastan yoksunluğu düzenleyen Türk Medeni Kanunu'nun 578. maddesinin 1. fıkrasında, mirasbırakanı kasten ve hukuka aykırı olarak öldürmek mirastan yoksunluk sebebi olarak gösterilmiştir...”, Kazancı Mevzuat (Erişim tarihi: 29.12.2019).

⁶¹ **AKBIYIK**, Cem, Özellikle Taşınmaz Mallara Yönelik Ketmi Verese Davası, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi; C. 23, S. 3, 2017, s. 485-506, s. 488.

⁶² **GENÇCAN**, s. 492; YARGITAY 2. HD., 11.03.2004, E. 2004/ 2058, K. 2004/ 3099, “...ÖZET: 1-Mirasçılık ve mirastan geçişi, miras bırakanın ölümü tarihinde yürürlükte olan hükümlere göre belirlenir. 2- Hangisinin evvel veya sonra öldüğü tayini mümkün olmaksızın ölenler bir anda ölmüş sayılırlar. 3-Miras ölümle açılır Mirasçı olabilmek için miras bırakanın ölüm tarihinde sağ olmak lazımdır. Şu halde aynı anda ölenlerin biri diğerine mirasçı olamazlar...” <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#> (Erişim tarihi: 29.12.2019).

belirtisi yeterli olacaktır⁶³. Ceninin mirasçılık sıfatını kazandığı an ana rahmine düştüğü andır. Ölüm anında ana rahminde bulunması ve anadan doğumla ayrılması mirasçı olabilmesi için şarttır. Miras bırakanın mirasçıları arasında cenin varsa mutlaka mirasçılık belgesinde gösterilmelidir⁶⁴.

Mirasa ehil olmak kavramından hak ehliyetine sahip olmak anlaşılabilir. Mirasa ehil olma hak ehliyetinin miras hukukundaki görünümüdür. Hukuk nazarında kişi sayılmayan varlıklar, mirasçılık sıfatına sahip olamaz⁶⁵. Tüzel kişilikler yasal mirasçılık sıfatına ehil olamazlar. İstisna olarak devlet yasal mirasçı olabilir. Diğer tüzel kişiler terekenin açıldığı esnada tüzel kişiliğini kazanmış ve kişiliğin devam ediyor olması şartı ile sadece iradi mirasçı olabilirler.

Mirasçılık belgesinde, belgeyi talep eden mirasçının yanında diğer tüm mirasçıların ve miras paylarının gösterilmesi gerekmektedir. Bu sebeple diğer mirasçıların hak kaybına uğramaması için tüm mirasçılar tespit edilmelidir. Bu tespiti TMK m. 594 uyarınca sulh hukuk mahkemesi yapmakla mükelleftir. Sulh hukuk mahkemesince uygun araçlarla bir ay ara ile olmak üzere iki kez ilan yapılarak ikinci ilandan başlamak üzere bir yıl içinde mirasçılar mirasçılık sıfatını bildirmeye çağrılırlar. Çağrı neticesinde hiçbir mirasçı tespit edilemezse miras devlete geçer⁶⁶. Kanunkoyucu terekenin devlete geçmesi durumunda mirasçıların istihkak davası açma hakkını saklı tutmuştur.

⁶³ **AYAN**, Mehmet/ **AYAN**, Nurşen, Kişiler Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2016, s. 44; **COŞAR**, s. 34.

⁶⁴ **BOLAK**, Ahmet Ertuğrul, Uygulamada Miras ve Tereke Hukuku, 1980, s. 1370,1371.

⁶⁵ **DURAL/ÖZ**, s. 354.

⁶⁶ **COŞAR**, s. 37; **ÇAĞIN**, s. 52.

3. Mirasçılarının Tasarruf Yetkisinin Sınırlandırılmamış Olması

Miras bırakanın terekesini üzerinde tasarruf etme yetkisi kural olarak mirasçılara aittir. Bazı hallerde mirasçılarının terekede tasarruf etme yetkisi ve terekeyi idare yetkisi kaldırılarak başka kişilere geçmektedir⁶⁷. Bu haller: miras bırakanın vasiyeti yerine getirme görevlisi ataması (TMK m. 550-556), terekenin resmen tasfiyesi (TMK m. 632-636) ve terekenin resmen yönetilmesidir (TMK m. 592).

Mirasçılarının tereke üzerinde tasarruf ve idare yetkileri yukarıdaki hallerden biri ile kaldırılmış olsa da bu sınırlandırmanın belgede belirtilmesi şartı ile mirasçılar mirasçılık belgesi talebinde bulunabilir⁶⁸. Zira mirasçılık belgesinin amaçlarından birisi de mirasçılık sıfatının ispat aracı olmasıdır.

4. Mirasa İlişkin İtirazın Bulunmaması

Miras bırakanın mirasçı atama veya vasiyete ilişkin ölüme bağlı tasarruflarının mirasçılara ilan ya da tebliğ sureti ile bildiriminden itibaren bir ay itiraz etme hakları bulunmaktadır⁶⁹. Bir aylık itiraz süresinde itirazda bulunulmazsa mahkeme talep üzerine atanmış mirasçılara veya vasiyet alacaklısına mirasçılık belgesi verir. Bu süre hak düşürücü süre olmadığından beklenmeksizin mirasçılık belgesi verilse de belgenin geçersizliği her zaman ileri sürülebilir⁷⁰. İtirazın amacı, mirasla ilgili uyuşmazlığı çözmeden terekedeki malların hak sahibi olduğunu iddia edenlere verilmesini engellemektir. Mirasa ilişkin uyuşmazlık bulunuyor ise davanın

⁶⁷ ÖZTAN, s. 407,408.

⁶⁸ COŞAR, s. 37; MİDYAT, s. 28, 29.

⁶⁹ KOCAYUSUPFAŞAOĞLU, s. 584.

⁷⁰ COŞAR, s. 41; ÇAĞAN, s. 57; OĞUZMAN, s. 281.

açılması ve sonuçlanması gerekir. İtiraz, dava sonuçlanıncaya kadar tereke ile ilgili koruma önlemlerinin alınmasını sağlamaktadır⁷¹.

İtirazı ileri sürebilecekler; kanuni mirasçılar ve önceki ölüme bağlı tasarrufla lehlerine kazandırma yapılmış olup yeni vasiyetten etkilenecek kişilerdir. Ölüme bağlı tasarrufun iptalinde menfaati olan herkes itiraz edebilmelidir⁷². Bazı yazarlarca vasiyeti yerine getirme görevlisi ve miras ortaklığının temsilcisinin itiraz hakkı bulunurken, miras bırakanın alacaklılarının itiraz hakkı yoktur⁷³.

Yasal mirasçılar bir aylık süreyi beklemeden mirasçılık belgesi talep edebilirler. Kanunda öngörülen süre atanmış mirasçılar ve vasiyet alacaklılarının mirasçılık belgesi taleplerine itirazlara ilişkindir. Kısaca onların mirasçılık belgesi talep edebilmeleri için bir aylık itiraz süresinin dolması gerekir. Bir ay içerisinde bir itiraz olmamışa ancak o zaman atanmış mirasçılar ve vasiyet alacaklılarına mirasçılık belgesi verilir⁷⁴. Miras sözleşmesi ile mirasçı atanmaların mirasçılık belgesi talebi için bir aylık süreyi bekleyip beklemeyeceği konusunda bir düzenleme bulunmamakla uygulamada onlara da itiraz süresinin uygulandığı görülmektedir⁷⁵. Çünkü miras sözleşmesi de bir ölüme bağlı tasarruftur ve bu yüzden kıyas yoluna gidilmiştir⁷⁶.

⁷¹ İYİLİKLİ, s. 298; KURŞAT, Zekeriya, Terekenin Korunması Önlemleri, (Kurşat, Tereke), İstanbul 2010, s. 291.

⁷² ÇAĞIN, s. 55; MİDYAT, s. 42, 43.

⁷³ COŞAR, s. 38; İMRE/ ERMAN, s. 502.

⁷⁴ ÇAĞIN, s. 54.

⁷⁵ MİDYAT, s. 39.

⁷⁶ İYİLİKLİ, s. 299; MİDYAT, s. 42,43.

İtirazın yapılması herhangi bir şekilde tabi tutulmamıştır⁷⁷. İtiraz edenler hak sahibi olduklarına dair belge ibraz ederek, açık bir şekilde yazılı veya sözlü, sulh hukuk mahkemesine itirazda bulunabilir⁷⁸.

İtiraz hakkı bulunanlar bu bir aylık süre içinde susar ise atanmış mirasçılara veya vasiyet alacaklılarına mirasçılık belgesi verilebilir. Susma halinde mirasçılardan ölümüne bağlı tasarrufun iptali davası açma hakkı saklıdır. Süre içerisinde itiraz hakkı bulunanlar vasiyet alacaklıları veya atanmış mirasçılardan hakkını kabul edebilir. Bu durumda da mirasçılık belgesi kazandırmada bulunanlara verilir.

Süresi içinde itiraz edilmesi durumunda atanmış mirasçılara ve vasiyet alacaklılarına mirasçılık belgesi verilemez⁷⁹. Burada önem arz eden husus itirazın miras hukukuna ilişkin bir konuda olması gereklidir. Miras hukukunu ilgilendiren konular dışındaki itirazlar dikkate alınmaz⁸⁰. İtiraz dava yoluyla veya itirazın reddi veya kabulü kararı aleyhinde yapılacak başvuru ile çözümlenir. Şayet bir var ise uyuşmazlık giderilene kadar mirasçılık belgesi düzenlenemez. Vasiyete kısmi itiraz etmek de mümkündür. Bu halde itiraz edilmeyen kısım için mirasçılık belgesi düzenlenebilir. İtirazın en önemli amacı mirasçı olduğunu iddia eden bu kişilere tereke mallarının verilmesini engellemektir⁸¹.

⁷⁷ **İŞBİR**, Eyüp Günay, Veraset İlamı veya Veraset Vesikasının Hukuki Mahiyeti, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi, C. 3, S. 1, 1971, s. 268.

⁷⁸ **İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ**, s. 415-416.

⁷⁹ **COŞAR**, s. 43; **İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ**, s. 497.

⁸⁰ **İMRE/ERMAN**, s. 503.

⁸¹ **İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ**, s. 485.

5. Mirasçının Talebi

Kanunkoyucu TMK m.598'de "...başvurusu üzerine..." ibaresini kullanarak mirasçılık belgesinin talep üzerine verileceğini açıkça düzenlemiştir. Kanunun bu açık emri doğrultusunda talep olmaksızın yetkili makamlar tarafından mirasçılık belgesinin düzenlenemeyeceği anlaşılmaktadır⁸².

Tüm mirasçılarının mirasçılık belgesini birlikte talep etme şartı yoktur. Tek bir mirasçının talebi belgenin düzenlenebilmesi için yeterlidir⁸³. Çünkü belgede sadece talep eden mirasçının değil tüm mirasçının bilgileri ve miras payları gösterilmektedir. Yetkili makam tarafından düzenlenen belge sadece talepte bulunan mirasçıya verilmektedir⁸⁴.

C. MİRASÇILIK BELGESİ VERMEYE YETKİLİ MAKAMLAR

1. Mahkemeler

Sulh hukuk mahkemeleri ve noterlikler mirasçılık belgesi vermekle yetkili kılınmıştır⁸⁵. Ayrıca Kadastro Kanunu m. 5 uyarınca kadastro ile ilgili uyuşmazlıklarda kadastro mahkemeleri de mirasçılık belgesi vermek için yetkili kılınmıştır. Kadastro davalarında mirasçılarla ilgili bir uyuşmazlık söz konusu olur ise kadastro mahkemesi mirasçılık belgesi düzenleyebilir⁸⁶.

⁸² ÖZTAN, s. 405.

⁸³ ŞENYÜZ, Doğan, Mirasçılık Hakkı, Mirasın Reddi, Veraset İlamı Alınması ve Varislerin Sahip Olabileceği Haklar, Yaklaşım Dergisi, S. 127, 2011, s. 24.

⁸⁴ GÜNAY, s. 35.

⁸⁵ ÇAĞIN, s.80.

⁸⁶ GÜNAY, s. 60; İYİLİKLİ, s. 293; RUHİ/RUHİ, s. 61.

2. Noterler

6217 sayılı Kanununun 14. ve 19.maddeleri uyarınca 31.03.2011 tarihinden itibaren sulh hukuk mahkemelerinin yanı sıra noterlikler de mirasçılık belgesi vermek için yetkili kılınmıştır⁸⁷. Yine noterlere bu yetki verilerek 04.10.2011 tarihli yönetmelik ile noterler tarafından verilecek mirasçılık belgesinin usul ve esasları gösterilmiştir⁸⁸.

Noterler mirasçılık belgesi vermeye yetkili kılınmışsa da bazı durumlarda belgeyi düzenleyemeyeceği gibi bazı durumlarda sadece yasal mirasçılardan talebi ile mirasçılık belgesi düzenleyebilir. Yasal mirasçılar haricinde mirasçılık belgesi talep edebilecek olanlar sadece sulh hukuk mahkemelerine başvurabilir⁸⁹.

Noterlik Kanunu (NK) m. 71/c gereği mirasçılık belgesi Türkiye'nin herhangi bir yerinde bulunan noterden talep edilebilir. Noterden belgenin talebi için bir şekil şartı öngörülmemiştir. Talep yazılı veya sözlü yapılabilir⁹⁰. Talep noter tarafından tutanak altına alınır. Noterde yapılacak mirasçılık belgesi işlemlerini noterin kendisi veya hukuk fakültelerinden mezun olup imza yetkisi verilmiş görevli ya da stajyer noter yapabilir.

⁸⁷ TMK m. 598, “31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanununun 19 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “sulh mahkemesince” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya noterlikçe” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.”

⁸⁸ Yönetmelik için bkz. Mirasçılık Belgesi Verilmesi Ve Terk Eden Eşin Ortak Konuta Davet Edilmesi İşlemlerinin Noterler Tarafından Yapılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik m. 4-6.

⁸⁹ **GÜNAY**, s. 62-63; **KURŞAT**, Zekeriya, “Noterlere Mirasçılık Belgesinin Düzenlenmesi Yetkisinin Tanınması Hakkında Değerlendirme”, Prof. Dr. Şener Akyol'a Armağan, 2011, s. 583- 596, s. 589.

⁹⁰ **KURŞAT**, s. 586.

Mirasçılık Belgesi Verilmesi ve Terk Eden Eşin Ortak Konuta Davet Edilmesi İşlemlerinin Noterler Tarafından Yapılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmeliği'ne göre noter başvuruyu yapanın yasal mirasçı olduğunu tespit etmelidir (NY m. 4/1). Bu tespiti talebi yapanın ibraz ettiği nüfus kaydı veya elektronik ortamdan alınacak nüfus kaydı ile yapar. Nüfus kayıtları ibraz edilememiş veya sistem üzerinden kayıtlara ulaşılamazsa nüfustan talep edilebilir (NY m. 4/2). Talebi yapanın yasal mirasçı olduğu anlaşılırsa belge düzenleneceği gibi nüfus kayıtları yetersiz olursa noter mirasçılık belgesini düzenleyemez (NY m. 4/3).

Belgenin verilmesi için noterliğe ancak Türk vatandaşları başvuruda bulunabilir. Başka bir deyişle noterlikler yabancı ülke vatandaşlarına mirasçılık belgesi veremez⁹¹. Yine mirasçılık belgesi verilebilmesi için delillere dayanmak (bilirkişi, tanık) ve araştırma yapmak gerekli ise noterlik tarafından verilemez. Noterlikçe verilen belge nedeniyle menfaati ihlal edilen kişiler belgeye itiraz edebilir. İtiraz sulh hukuk mahkemesine yapılır⁹².

Mirasçı ile miras bırakanın soy bağının tespit edilememesi, miras bırakanın vasiyetinin bulunması, miras bırakanın 04.04.1926 tarihinden önceki bir tarihte ölmüş olması, 23.11.1990 tarihinden önce ölmüş olması ve eşinin halen yaşıyor olması, mirasçılardan birinin ve

⁹¹ **RUHİ/RUHİ**, s. 32.

⁹² YARGITAY 7. HD., 01.11.2021, E. 2021/ 795, K. 2021/ 2496, "...6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 14. maddesi uyarınca 18.01.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 71. maddesinden sonra gelmek üzere "Diğer İşlemler" başlığı ile üçüncü bölüm olarak eklenen 71/C maddesi olarak "Noterlerin verdikleri mirasçılık belgesi hakkında, menfaati ihlal edilenler tarafından sulh hukuk mahkemesine itirazda bulunulabilir. Sulh hukuk mahkemesi, itiraz üzerinde verdiği kararın bir örneğini ilgili notere ve Türkiye Noterler Birliğine bildirir" hükmü düzenlenmiştir...."; **İYİLİKLİ**, s. 375; **KÜRŞAT**, s. 590.

miras bırakanın aynı gün ölmüş olması, miras bırakanın gaipliğine karar verilmiş olması, birden fazla vatandaşlığı olması durumlarında noterliklerce mirasçılık belgesi verilemez⁹³. Bu durumlardan birinin olmasına rağmen talep varsa noter talebi reddederek redde ilişkin belge verir.

D. MİRASÇILIK BELGESİ ALMAK İÇİN BAŞVURU USULÜ

1. Genel Olarak

Mirasçılık belgesi mirasçı olanların mirasçılık sıfatlarını ifade eder. Tüm mirasçıların payları gösterilmelidir. Payların gösterilmesi elbirliği ile mülkiyeti ortadan kalkmaz. Terekedeki mallar paylaşılıncaya kadar tüm mirasçılar elbirliği mülkiyeti ile terekedeki mallara sahiptir. Belgede mirasçıların paylarının belirtilmesi mirasçılık hakkı doğurmaz. Belirtilen paylar mirasçılara mirasçılık sıfatlarını ispat etme ve terekede tasarrufta bulunma imkânı verir⁹⁴.

Yasal mirasçılar sulh hukuk mahkemelerinden veya noterliklerden mirasçılık belgesi talebinde bulunabilir. Ölüme bağlı tasarrufla mirasçı atananlar ile vasiyet alacaklıları ise sulh hukuk mahkemesine talepte bulunabilir. Miras bırakan ya da mirasçılardan birinin alacaklısı olanlar icra mahkemeleri tarafından verilecek yetki ile yasal mirasçı yerine geçerek mirasçılık belgesi talebinde bulunabilirler. Vasiyeti yerine getirecek görevli ise genel mahkemelerden verilecek yetki ile belge talep eder. Mirasçıların alacaklıları miras yoluyla intikal eden malların kendisine borcu olan üzerine tescili için icra dairelerinden verilecek yetki ile mirasçılık belgesi isteyebilir.

⁹³ **GÜNAY**, s. 63.

⁹⁴ **RUHİ/ RUHİ**, s. 11.

2. Mahkemelere Başvuru Usulü

a. Görevli ve Yetkili Mahkeme

Mirasçılık belgesi verilmesi davası çekişmesiz yargı işi olduğundan, aksine bir düzenleme yoksa görevli mahkeme sulh hukuk mahkemeleridir. Belgenin düzenlenmesinde sulh hukuk mahkemelerinin görevli olduğu TMK m. 598'de de açıkça düzenlenmiştir. NK'da yapılan değişiklikle mirasçılık belgesi verilmesi işleri de noterlerin görevleri arasına girmiştir⁹⁵.

Kadastro ile ilgili uyuşmazlıklarda kadastro mahkemeleri de kadastro işlemlerinde çabukluk ilkesi gereğince mirasçılık belgesi düzenleyebilirler (Kadastro Kanunu m. 25). Fakat kadastro mahkemeleri, kadastro alanı dışındaki konularda mirasçılık belgesi düzenleyemez. Bu özel hüküm sulh hukuk mahkemelerinin görevini ortadan kaldırmış değildir. Kadastro işlerinden kaynaklı mirasçılık belgesi alınması gerekse de kadastro mahkemelerinden talep edilme zorunluluğu yoktur. Sulh hukuk mahkemelerinden de talep edilebilir. Mirasçılar hangi görevli merciden talep edeceğini seçme hakkına sahiptir⁹⁶.

Mirasçıların mirasçılık belgesini almasında kolaylık sağlamak amacıyla Türkiye'nin her yerinde bulunan sulh hukuk mahkemeleri

⁹⁵ YARGITAY 14. HD., 02.07.2015, E. 2015/ 2217, K. 2015/ 7440, "...Başvurusu üzerine yasal mirasçı oldukları belirlenenlere, sulh mahkemesince mirasçılık sıfatlarını gösteren bir belge verilir. (TMK m. 598 f.I). Ayrıca 1512 sayılı Noterlik Kanunu ve bu kanunda değişiklik yapan 6217 sayılı yargı hizmetlerinin hızlandırılması amacıyla bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanunun 71/A maddesi ile mirasçılık belgesi verilmesi noterlerin görevleri arasında sayılmıştır.....Türk Medeni Kanununu 598. maddesi ile Hukuk Muhakemeleri Kanununun 4-(1) ç maddesi hükmü uyarınca mirasçılık belgesi verilmesine ilişkin davaların sulh hukuk mahkemesinde görülmesi gerekmektedir. Göreve ilişkin kurallar kamu düzenindedir (HMK m. 1)", <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#> (Erişim tarihi: 05.01.2020).

⁹⁶ İYİLİKLİ, s. 293; KURŞAT, Tereke, s. 274.

yetkilidir. Fakat bu durum yasal mirasçılara özeldir. Yani yasal mirasçılar Türkiye'nin her yerindeki mahkemelerden belgenin düzenlenmesini isteyebilir. Atanmış mirasçılar ve vasiyet alacaklılarının mirasçılık belgesi talep etmesinde yetkili mahkeme vasiyetin açıldığı yer yani miras bırakanın son yerleşim yeri mahkemesidir. Mirasçılık belgesinin alınması ve iptali davaları Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK)'da mirasçılardan her birinin oturduğu yer mahkemesi olarak düzenlenmiştir. Burada kesin yetki kuralı yoktur. Yabancı ülke vatandaşları sadece sulh hukuk mahkemelerinden belge talep edebilir⁹⁷.

b. Yargılama Usulü

Mirasçılık belgesi dilekçe ile talep edilir. Miras bırakanın vefat tarihi, mirasçılar ve paylarının belirtilmesi ve nüfus kayıtlarının dilekçe ile birlikte sunulması gerekir. Belgenin talebi çekişmeli yargı işi olarak yapılmış ise çekişmeye sebep olan durumlar da dilekçede belirtilmelidir⁹⁸.

Mirasçılık belgesi verilmesi işi kural olarak çekişmesiz yargı işidir⁹⁹. Gerekli hallerde çekişmeli olarak talep edilmesi de mümkündür. Çekişmesiz işlerde kural olarak sulh hukuk mahkemeleri görevlidir ve davaların iki taraflı açılmasına gerek yoktur. Duruşma yapılma zorunluluğu yoktur. Hâkim gerekli görür ise ilgilileri duruşmaya davet edebilir¹⁰⁰. Çekişmesiz yargı işlerinde mahkemenin resen araştırma kuralı vardır. Mahkeme talepte bulunanların beyanları ile yetinmeyerek resen araştırma yapmak zorundadır. Başvuru ile birlikte nüfus kayıtları sunulmamış ise mahkemece nüfus kayıtları elektronik ortamdan veya bu mümkün değilse ilginin nüfus müdürlüğünden getirilir. Nüfus kaydının

⁹⁷ **RUHİ/ RUHİ**, s. 66.

⁹⁸ **BOLAK**, s. 1368.

⁹⁹ **GENÇCAN**, s. 516; **KILIÇOĞLU**, s. 269.

¹⁰⁰ **MİDYAT**, s. 49.

bulunmaması durumunda ise mirasçılık her türlü delille ispatlanabilir¹⁰¹.

¹⁰¹ **COŞAR**, s. 57; **İYİLİKLİ**, s. 295; YARGITAY 14. HD., 23.10.2015, E. 2015/2759, K. 2015/9473, "...Gerek yürürlükten kaldırılan 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi ve gerekse 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 6 ve 7. maddeleri hükümlerinde kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça taraflardan her birinin iddiasını, bir başka deyişle hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlü olduğu, resmi sicil ve senetlerin belgeledikleri olguların doğruluğuna kanıt oluşturacağı, bunların içeriğinin doğru olmadığı ispatının kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça her hangi bir şekle bağlı olmadığı açıklanmış, 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 29, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 30. maddelerinde ise doğum ve ölümün, öncelikle nüfus sicilindeki kayıtlarla, nüfus sicilinde bir kayıt yoksa veya bulunan kaydın doğru olmadığı anlaşılırsa, her türlü delille kanıtlanabileceği belirtilmiştir. Bu hükümler dikkate alındığında mirasçılık belgesi vermekle yükümlü sulh hukuk mahkemelerinin murisin ölüm tarihini, ölüm tarihi itibarıyla kimi veya kimleri mirasçı bıraktığını, bunlara mirastan ne oranda pay verileceğini öncelikle nüfus sicilindeki kayıtlara göre belirlemesi gerekir. Somut olaya gelince; Muris Züluf Özdemir'in dosya kapsamındaki nüfus kayıtlarına göre mirasçıları ve miras payları belirlenerek murise ait mirasçılık belgesi verilmiş ise de mahkemece murisin mirasçılarının belirlenmesinde hata yapıldığı anlaşılmaktadır. Kararın gerekçesinde muris Züluf Özdemir'in 23.04.1959 yılında vefat etmesi ile mirasçı olarak bıraktığı kızı Mecbure Özdemir'in (Akahn) 24.09.2005 tarihinde dul ve çocuksuz olarak vefat ettiği belirtilmiştir. Oysa ki dosya kapsamında bulunan ve temyiz isteminde bulunan İsmail Altın'ın dosya ibraz ettiği Bala Nüfus Müdürlüğü'nün 12.08.2014 tarihli nüfus kaydının düşünceler hanesinde "Mecbure Özdemir'in aynı mahalle Hane: 109 BSN: 7'de kayıtlı İsmail ve BSN 8'de kayıtlı Cemile isimli çocukları kayıtlıdır." ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeye göre murisin kızı Mecbure Özdemir'in çocuksuz vefat etmediği anlaşılmasına rağmen, Mecbure Özdemir'in çocukları İsmail ve Cemile'nin verilen mirasçılık belgesinde mirasçı olarak gösterilmemesi ve miras payı verilmemesi doğru görülmemiş, bu sebeple hükmün bozulması gerekmiştir." (14. HD 09.11.2015, 2809/10021); "Türk Medeni Kanununun 496. maddesi gereğince altsoyu bulunmayan miras bırakanın mirasçıları, ana ve babasıdır. Bunlar eşit olarak mirasçılardır. Miras bırakandan önce ölmüş olan ana ve babanın yerlerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır. Muris Ali Şahin'in bekâr ve çocuksuz olarak ölümüyle mirasının ana babasına intikal ettiği, ana

Çekişmesiz yargı işi neticesinde verilen karar ilam niteliğini haiz değildir. Kesin hüküm teşkil etmez, verilen kararlar iptal davası açılarak değiştirilebilir veya tamamen ortadan kaldırılabilir¹⁰². Mirasçılık belgesi talebinin çekişmesiz yargı işi olmasının sebebi ise çekişme yokluğudur. Çekişmesiz yargı işinde zamanaşımı ve hak düşürücü süre söz konusu değildir. Miras bırakanın ölümünden sonra ne kadar zaman geçerse geçsin mirasçılık belgesi verilir.

Mirasçılık belgesi baştan hasımlı talep edilebileceği gibi hukuki yarar bulunması şartı ile uyuşmazlık çıkaranlar hasım gösterilerek çekişmeli yargı işi olarak görülür¹⁰³. Çekişmeli yargı işi neticesinde verilen mirasçılık belgesi ilam niteliğindedir¹⁰⁴. İlgililer açısından da kesin hüküm teşkil eder.

Koşulların bulunması halinde mirasçılık belgesi verilmesi davasına katılmak mümkündür. Müdahalede bulunan kişi davayı açanın değil, kendisinin mirasçı olduğu iddiasında ise asli müdahil olacaktır, davayı açanla birlikte kendisinin de mirasçı olduğunu

babanın ölümüyle de mirasının altsoyu olan davacı ve diğer mirasçılara intikal edeceğine göre davacının bu davayı açmakta hukuki yararı vardır. Halefiyet esasına göre davacının murisin babasının Hore'den olma çocuğu olduğu, buna göre payların hesaplanması, mirasçı olduğu anlaşılması hâlinde mirasçılık belgesi verilmesi gerekirken yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş, bu sebeple kararın bozulması gerekmiştir...”

¹⁰² ÖZTAN, s. 405.

¹⁰³ BARAN ÇELİK, s. 441; ÇAĞIN, s. 79.

¹⁰⁴ YARGITAY 14. HD., 22.06.2015, E. 2015/ 2197, K. 2015/ 6962, “...Mirasçılık belgesi verilmesi istemine ilişkin davaların kural olarak hasımsız olarak açılması ve çekişmesiz yargı yolu ile görülüp sonuçlandırılması gerekmekte ise de hukuki yarar bulunması şartı ile bu tür davaların uyuşmazlık çıkaran kişiler hasım gösterilmek suretiyle hasımlı olarak açılması ve çekişmeli yargı yolu ile görülüp sonuçlandırılması da mümkün bulunmaktadır.”, Kazancı Mevzuat, (Erişim tarihi 07.01.2020).

söylerse fer'i müdahildir¹⁰⁵. Asli müdahilin mirasçılık belgesi talebinde bulunan mirasçının sıfatına itiraz ederek müdahil olması halinde çekişmesiz yargı işi olmaktan çıkarak işi çekişmeli yargı haline getirir. Çekişmesiz yargı işi olarak görüldüğü hallerde fer'i müdahale mümkün değildir¹⁰⁶.

Şartlar gerçekleşmişse hâkim mirasçılık belgesini talepte bulunana vermekle yükümlüdür. Hâkim sunulan deliller sadece şekli anlamda inceleme konusu yapabilmektedir. Esası bakımından takdir hakkı olmadığından esasına girip karar veremez¹⁰⁷.

Usulüne uygun mirasçılık belgesi talebinden sonra hakim gerekli incelemelerde bulunarak talebin kabulüne ya da reddine karar verir. Talepte bulunan yasal mirasçı değilse ya da deliller eksikse ret kararı verilir. Tüm mirasçılar tespit edilerek payların dağılımı yapılabiliyorsa kabulü kararı verilerek mirasçılık belgesi düzenlenir.

c. Kararın Hukuki Niteliği

Mirasçılık belgesi, çekişmesiz yargı işlerinden olduğu için şekli anlamda kesin hüküm teşkil ederken maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmemektedir. İster mahkeme tarafından ister noter

¹⁰⁵ **DEMİRALP**, Tunç/ **ŞİMŞEK**, Mustafa, Uygulamada Miras Davaları ve Veraset Vergisi, 1998, s. 44.

¹⁰⁶ YARGITAY 14. HD, 12.05.2015, E. 2014/ 1731, K. 2015/ 5391, "...Hasımsız açılması gereken çekişmesiz yargıya tabi bir davanın hasımlı açılması ya da sonradan ıslah yoluyla dahi tarafı hâle getirilmesi mümkün değildir. Ne var ki mahkemece 06.07.2011 tarihli oturumda hazineye davetiye çıkartılmasına karar verilmiştir. Bir dava sonucu verilen hükmü ancak davanın tarafları, asli müdahil veya davanın tarafı olmamasına rağmen kararda aleyhine hüküm oluşturulan üçüncü kişiler temyiz edebilir. Hükmü temyiz eden Hazine, davanın tarafı olmadığı gibi kendisinin de mirasçı olduğunu öne sürerek asli müdahale talebinde bulunmamıştır. Bu nedenle ihbar olunan Hazinesinin temyiz dilekçesinin reddine karar vermek gerekmiştir.", Kazancı Mevzuat, (Erişim tarihi 07.01.2020).

¹⁰⁷ **COŞAR**, s. 64.

tarafından verilmiş olsun kesin hüküm teşkil etmeyecektir¹⁰⁸. Aksi ispat edilmeye kadar geçerlidir ve mirasçılık açısından karine teşkil etmektedir. Görüldüğü üzere her zaman aksi iddia ve ispat edilebilmektedir. İş bu nedenle kesin delil de teşkil etmemektedir. Talebin reddedilmesi halinde şartlar gerçekleştiğinde yeniden talepte bulunulabilir¹⁰⁹.

Aksi her zaman iddia edilebileceği için belgenin kesinleştirmesinin yapılmasına gerek yoktur. Bu sebeple belge alındıktan sonra kesinleştirme talebinde bir hukuki yarar bulunmamaktadır¹¹⁰.

Çekişmeli yargı işi olarak talep edilen mirasçılık belgeleri ise ilam niteliğindedir ve davanın tarafları açısından kesin hüküm teşkil etmektedir¹¹¹. Sadece yargılamanın yenilenmesi şartları gerçekleşirse iptal edilebilir.

d. İspat Gücü

Mirasçılık belgesi mirasçılık sıfatını ispat ederek mirasçıların tereke üzerinde tasarruf etmelerine yaramaktadır. Özellikle tapu işlemlerinin yapılabilmesi için mirasçıların mirasçılık sıfatlarını ispat edebilecek bir resmi belgeye ihtiyaçları vardır. Mirasçılık belgesi, belgeyi alan kişiye hem tereke malları üzerinde zilyetlik hakkı verir, hem de tereke malları üzerinde tasarruf yetkisinin olduğunu üçüncü kişilere karşı ispat eder.

Yasal ve atanmış mirasçıların miras bırakanın terekesi üzerinde mirasçılık sıfatını ve miras paylarını gösteren belge olduğundan mirasçıların mirasçılıkları açısından karine oluşturur. Aksi ispat oluncaya kadar geçerlidir. Mirasçılar, mirasla ilgili bir

¹⁰⁸ **AYAN**, s. 266.

¹⁰⁹ **GÜNAY**, s. 67-68.

¹¹⁰ **DEMİRALP/ ŞİMŞEK**, s. 44.

¹¹¹ **KURU**, s. 181-183.

işlem yapmak, dava açmak isterlerse mutlaka mahkemeden veya noterden mirasçılık belgesi almalıdırlar.

Mirasçılık belgesi kimlerin mirasçı olduklarını tespit edip, yasal mirasçılar lehine mirasçılık açısından karine oluşturan belgedir. Zira miras bırakan ile mirasçılar arasındaki kan bağı, ölüme bağlı tasarrufla kurulan yasal bağ, mirasçıların mirasın açıldığı tarihte sağ oldukları veya ceninin varlığı ve mirasçıların miras ehliyetinin bulunduğu ile tereke payları mirasçılık belgesi marifetiyle ispat olunur¹¹².

e. Kanun Yolları

Maddi hatalar, ilgilinin talebi üzerine veya hâkim tarafından her zaman düzeltilebilir. Bu maddi hatalar tavzih niteliğinde olmayıp kendiliğinden düzeltilebilir. Ayrıca bu hatalara ilişkin ve uygulanmasında tereddüt olan hallerde tavzih yoluna gidilebilmektedir. Tavzih kararlarına karşı da istinaf kanun yoluna başvurulabilir¹¹³.

Mirasçılık belgesinin alınması kural olarak çekişmesiz yargı işi olup, hukuki yararı olanlar esasa ilişkin hukuka aykırılık hallerinde özel düzenlemeler saklı kalmak koşulu ile öğrenmeden itibaren iki hafta içerisinde kararı veren mahkemenin bulunduğu yer bölge adliye mahkemesinde istinaf kanun yoluna başvurabilir¹¹⁴ (HMK m. 387). Mirasçılık belgesi aleyhine istinaf yoluna başvurabilecek olanlar hasımsız görüldüyse davacı taraftır. Dava dışında olan kişiler hukuki yararı olsa bile istinaf kanun yoluna başvuramaz¹¹⁵. Ancak dava

¹¹² İYİLİKLİ, s. 288.

¹¹³ KILIÇOĞLU, s. 269.

¹¹⁴ KILIÇOĞLU, s. 269.

¹¹⁵ İMRE/ ERMAN, s. 320.

devam ederken davaya dâhil olan mirasçılar mevcut ise onlar da istinaf kanun yoluna başvurma hakkına sahiptir¹¹⁶.

Her ne kadar davaya dâhil olmayan kişilerin kanun yoluna başvurma hakkı olmasa da¹¹⁷ bir kısım yazar tarafından bu durum eleştirilmektedir. Hukuki yararı bulunanların menfaatlerinin etkilenmemesi için kanun yoluna başvurabilecekleri savunulmaktadır¹¹⁸. Zira onlara bu hak tanınmaz ise kendi alacakları mirasçılık belgesi ile önce alınan belge arasında çelişki bulunacaktır. Oluşan çelişkiyi gidermek için iptal davası açılma zarureti bulunup bu süreç de mirasçılarının haklarına kavuşmalarını geciktirecektir¹¹⁹. Bu nedenle bir kısım yazar bu durumlara yol açmamak için taraf olmayanların da kanun yoluna başvurabileceğini savunmaktadır.

Mirasçılık belgesi kesin hüküm teşkil etmediğinden yargılamanın yenilenmesi kanun yoluna başvurulmaz. Fakat hasımlı olarak görülen yargılama neticesinde verilen mirasçılık belgesi kesin hüküm teşkil edeceğinden şartları oluşmuş ise yargılamanın yenilenmesi kanun yoluna gidilebilecektir¹²⁰. Düzenlenen mirasçılık belgesinde her bir mirasçının kimlik bilgileri, adresleri, varsa vekilleri ve miras payları açık bir şekilde ayrı ayrı belirtilmelidir. Mirasçılarının bu bilgilerinin belgede yer almaması bozmayı gerektirir.

¹¹⁶ **RUHİ/RUHİ**, s. 29.

¹¹⁷ **İMRE/ERMAN**, s. 320.

¹¹⁸ **ÇAĞIN**, s. 88, **RUHİ/ RUHİ**, s. 29.

¹¹⁹ **YARGITAY 7. HD**, 27.10.2021, E. 2021/ 525, K. 2021/ 2399, “...Mahkemece, üç adet mirasçılık belgesinden hatalı olan mirasçılık belgelerinin iptali için ilgili tarafa süre verilerek doğru mirasçılık belgesi temin edildikten sonra buna göre taraf teşkili sağlanıp işin esası hakkında bir karar verilmesi gerekirken, en yakın tarihli mirasçılık belgesi hükme esas alınmak suretiyle karar verilmiş olması doğru görülmemiş, hükmün bu sebeple bozulmasına karar verilmiştir...”

¹²⁰ **ÇAĞIN**, s. 88.

3. Noterlere Başvuru Usulü

Mirasçılık belgesi Türkiye'nin herhangi bir yerinde bulunan noterden talep edilebilir. Noterden belgenin talebi için bir şekil şartı öngörülmemiştir. Talep yazılı veya sözlü yapılabilir. Talep noter tarafından tutanak altına alınır. Noterde yapılacak mirasçılık belgesi işlemlerini noterin kendisi veya hukuk fakültelerinden mezun olup imza yetkisi verilmiş görevli ya da stajyer noter yapabilir.

Türkiye'nin herhangi yerinde bulunan noterlerce mirasçılık belgesi düzenlenebilir. Yasal mirasçı herhangi bir kısıtlama söz konusu olmaksızın dilediği noterden mirasçılık belgesi talebinde bulunabilir. Ancak Türk vatandaşı olan yasal mirasçılar noterlerden mirasçılık belgesi talebinde bulunabilir.

Noter tarafından düzenlenen mirasçılık belgelerine karşı sulh hukuk mahkemesine itirazda bulunulabilir. İtiraz edebilecek kişiler belgeden dolayı menfaati ihlal edilen mirasçılardır. İtiraz açılacak dava ile ileri sürülür. Kesin hüküm teşkil etmediğinden ve aksi her zaman ispat edilebileceğinden itiraz süreye tabi tutulmamıştır. Yani menfaati bulunanlar sulh hukuk mahkemesine açacakları dava ile her zaman itirazlarını ileri sürebilirler. Açılacak davada itiraz eden dışında kalan mirasçılar davalı olarak gösterilir¹²¹.

Noterler tarafından düzenlenen mirasçılık belgesine itirazın temel amacı hukuka aykırı olarak meydana gelecek sonuçlara yargı eliyle engel olabilmektir¹²². Sulh hukuk mahkemesine yapılan itiraz neticesinde verilecek karar, uyuşmazlık çekişmeli olarak görüleceğinden kesin hüküm teşkil etmektedir. İtirazda bulunan sulh hukuk mahkemesi itiraz üzerine verdiği kararı belgeyi

¹²¹ **RUHİ/RUHİ**, s. 32.

¹²² **ÖZKAN**, Hasan, Noterliklerce Mirasçılık Belgesinin Verilmesi, Legal Hukuk Dergisi, C. 10, S. 113, 2012, s. 49.

düzenleyen ilgili notere ve Türkiye Noterler Birliğine bildirmekle yükümlüdür¹²³.

E. MİRASÇILIK BELGESİNİN İÇERİĞİ, BELGEYE DAYANARAK YAPILABİLEN İŞLEMLER, BELGELER ARASINDA ÇELİŞKİ BULUNMASI VE YABANCI MAHKEMELERDEN ALINAN BELGENİN TANINMASI

1. Mirasçılık Belgesinin İçeriği

Mirasçılık belgesinde hak sahibi olan tüm mirasçıların gösterilmesi gerekmektedir¹²⁴. Bunun nedeni tüm mirasçıların intikal yapıncaya kadar terekedeki haklar üzerinde birlikte hak sahibi olmalarıdır. Bu nedenle vasiyet alacaklılarının tereke üzerindeki hakkı vasiyetin yerine getirilmesi olduğundan onların gösterilmesine gerek yoktur. Vasiyet alacaklıları mirasçılık belgesi talebinde bulunursa vasiyet alacaklısı olduğunu gösterir belge verilmesi yeterlidir. Bahsi geçen belgede hak sahibi olan diğer mirasçılar gösterilmek zorunda değildir. Bu sebeple atanmış mirasçılara verilecek belgenin gerçek anlamda mirasçılık belgesi olup olmadığı

¹²³ YARGITAY 14. HD., 23.09.2019, E. 2016/ 15885, K. 2019/ 5584, "...6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 14. maddesi uyarınca 18.01.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanun'un 71. maddesinden sonra gelmek üzere "Diğer İşlemler" başlığı ile üçüncü bölüm olarak eklenen 71/C maddesi olarak " Madde 71/C - Noterlerin verdikleri mirasçılık belgesi hakkında, menfaati ihlal edilenler tarafından sulh hukuk mahkemesine itirazda bulunulabilir. Sulh hukuk mahkemesi, itiraz üzerinde verdiği kararın bir örneğini ilgili notere ve Türkiye Noterler Birliğine bildirir." hükmü düzenlenmiştir...", <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#> (Erişim tarihi: 10.01.2020).

¹²⁴ ERİŞGİN, Nuri, Birlikte Mirasçıların Mirasçının Banka Hesabı Üzerindeki Tasarruf Yetkisi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 52, S. 2, 2003, s. 121–143, s. 128.

konusu tartışmalıdır. Bir görüşe göre, atanmış mirasçılara talepleri üzerine verilecek belge mirasçılık belgesi olmayıp gerçek anlamda mirasçılık belgesini sadece yasal mirasçılar talep edebilir. Atanmış mirasçılara verilen belge onların atanmış mirasçı olduklarını gösteren bir yazı olduğu için mirasçılık belgesi mahiyetinde değildir.

Belgenin verilebilmesi için tek mirasçının talebi yeterlidir. Bir mirasçının talebi üzerine verilen belgeden tüm mirasçılar yararlanabilirler. Yaşadığı kesin tespit edilemeyen mirasçılar yaşıyormuş gibi mirasçılık belgesinde gösterilir¹²⁵. Öldükleri sonradan tespit edilirse mirasçıları ayrı bir dava açabilirler. Ayrıca hak sahibi olan mirasçılar arasında cenin de bulunuyorsa bu durum da mirasçılık belgesinde açıkça belirtilir¹²⁶.

Mirasçılık belgesinde tüm mirasçının miras paylarının da gösterilmesi gerekir¹²⁷. Saklı pay oranlarını yazılmasına lüzum yoktur. Açıkta kalan bir pay olmamak üzere tüm miras payları hesaplanarak belirtilmelidir. Mirasçılık belgesinde yer alacak en önemli unsurlardan biri de “aksi sabit oluncaya kadar” ibaresidir. Mirası ret, mirastan feragat, mirastan çıkarılma gibi durumlar var ise bu mirasçının da paylarının belgede belirtilmesi gerekir. Bu gibi mirastan yoksunluk durumlarında hukuki sonuçlarının terekedeki malların paylaşılması sırasında göz önüne alınacağı belirtilerek belge düzenlenmelidir. Mirasçının hakkını sınırlandıran veya tamamen ortadan kaldıran durumlar mevcut ise bu durumlar da belgede gösterilmelidir. Son olarak mirasçılık belgesinde miras bırakanın kimlik bilgileri ve öldüğü tarih de yer almalıdır¹²⁸.

¹²⁵ **BOLAK**, s. 1370; **TANJU**, Fahrettin, “Veraset ve Belgeleri”, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi; S. 62, 1989, s. 27.

¹²⁶ **İYİLİKLİ**, s. 310.

¹²⁷ **GÜNAY**, s. 35.

¹²⁸ **MİDYAT**, s. 51.

2. Mirasçılık Belgesi İle Yapılabilen İşlemler

Mirasçılık belgesini usulüne uygun olarak alan mirasçı, mirasçılık sıfatını resmi olarak kazanmış olur. Terekedeki mallarla ilgili işlemler mirasçılık belgesi sayesinde yapılabilecektir.

Miras bırakanın banka hesabında para bulunuyor ise; mirasçı banka tarafından verilecek yazı ile vergi dairesine başvurur. Başvuruda bulunan mirasçının veraset ve intikal beyannamesi vererek veraset ve intikal nedeniyle borcu yoktur yazısını bankaya ibraz etmesi gerekmektedir. Mirasçının bu yazıları bankaya ibrazı üzerine, mirasın banka hesabındaki parayı çekebilme hakkına sahip olur. Bankadaki para mirasçıların pay oranlarına göre ödenmektedir. Mirasçı diğer mirasçılar adına da vekâleten başvuruyor ise başvuruda bulunan mirasçıya hesaptaki paranın tamamı ödenmelidir. Eğer miras bırakanın bankadaki hesabı vadeli ise paranın mirasçıya verilmesi için vadenin dolması beklenir. Fakat tüm mirasçıların müracaat etmesi veya bir mirasçının diğerlerinin vekâleti ile başvurusu halinde vade bozularak ödeme yapılmalıdır¹²⁹. Banka tüm işlemlerin yapılmasına rağmen banka hesabındaki paraları vermiyor ise mirasçılar buna ilişkin dava açarak paranın mirasçılara mirasçılık belgesindeki paylara göre verilmesini talep etmelidir.

Terekedeki mallar mirasçılık belgesi alındıktan sonra mirasçılara intikal olmaktadır. Yine tereke borçlularından alacaklar da mirasçılık belgesine dayanarak istenebilir. Burada da mirasçı, terekedeki mallara diğer mirasçılarla elbirliği (iştirak) halinde mülkiyet şeklinde sahip olduğundan tek başına hareket edemeyecektir.

Mirasçı terekede bulunan ve payına düşen taşınmazın kendi adına tescilini yine mirasçılık belgesine dayanarak yapabilecektir. Taşınmazın bulunduğu ilgili tapu müdürlüğüne veraset ve intikal vergi borcu yoktur yazısı ile mirasçılık belgesiyle başvuru yapılabilir. Bunun yanında İntikal Tapu Sicil Tüzüğü 21/a maddesi uyarınca; nüfus cüzdanı ve fotokopisi, bir adet fotoğraf, taşınmaza ilişkin

¹²⁹ GÜNAY, s. 94; RUHİ, s. 26.

emlak beyan değeri ve tapu belgeleri de eklenecek diğer evraklardır. İntikal bu tüzüğe göre yapılmaktadır. Tüm mirasçılar birlikte başvurduysa intikal paylı mülkiyet şeklinde, tek bir mirasçı başvurduysa intikal elbirliği mülkiyeti şeklinde yapılmaktadır. Atanmış mirasçılar adına taşınmazların intikali için mirasçılık belgesi yeterlidir. Atanmış mirasçılara da mirasçılık belgesine dayanılarak taşınmazın resmi senet düzenlemeksizin tescili mümkündür¹³⁰.

Mirasçılık belgesine dayanarak taşınmazın intikali için tapu müdürlüğüne başvuran mirasçılarının kimlik bilgileri konusunda bir uyuşmazlık çıkarsa sulh hukuk mahkemesinde tespit davası açılması gerekir¹³¹. Bu dava tapu kütüğünde bulunan kimlik bilgilerinin düzeltilmesi davası olarak adlandırılır. Bu davanın açılabilmesi için öncelikle tapu müdürlüğüne başvuru dava şartıdır¹³².

Mirasçılar miras bırakanın motorlu araçlarının tescilini ilgili trafik tescil müdürlüğüne başvurarak isteyebilirler. Başvuru mirasçılık belgesi, vergi dairesinden alınmış veraset ve intikal borcu yoktur yazısı, vergi dairesinden verilecek motorlu taşıtlara ait borcu bulunmadığı yazısı eklenerek yapılmalıdır. Uygulamada motorlu taşıtların intikali, trafik tescil müdürlüğüne gönderilen talimatlarla yapılmaktadır¹³³.

Mirasçılık belgesi alındıktan sonra yapılacak işlemlerden biri de veraset ve intikal vergisi beyanname vermektir. Mirasçılar

¹³⁰ İMRE/ERMAN, s. 506-507.

¹³¹ RUHİ/RUHİ, s. 111.

¹³² YARGITAY 1. HD., 22.04.2014, E. 2014/ 7135, K. 2014/ 8359, “....Dava, tapu kaydına yanlış yazılan kimlik bilgilerinin düzeltilmesi isteğine ilişkin olup, Tapu Sicil Tüzüğü gereğince davacının öncelikle tapu müdürlüğüne başvurma zorunluluğu getiren yasal prosedür izlenmeden doğrudan dava açtığından, davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken, davanın kabulüne karar verilmesi hatalı olmuştur....”, <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#> (Erişim tarihi 10.01.2020).

¹³³ COŞAR, s. 71.

açısından bahsi geçen vergi yönünde her yıl muafiyet miktarları belirlenir. Miktar olarak muafiyet kapsamında ise mirasçı veraset ve intikal vergisi ödemez ve ilgili vergi dairesi tarafından veraset yönünden ilişiyi yoktur belgesi verilir. Mirasçılık belgesi alan mirasçılar bu beyannameyi kanunda emredilen sürelerde vermelidir. Miras bırakan ve mirasçılar Türkiye’de bulunuyor ise ölümden itibaren dört ay içinde, miras bırakan yabancı ülkede ölmüş ise ve mirasçılar Türkiye’de bulunuyor ise altı ay içinde, miras bırakan ve mirasçılar yabancı ülkede ise ölümden itibaren sekiz ay içinde miras bırakanın son yerleşim yerinde bulunan vergi dairesine beyannamenin verilmesi gerekir¹³⁴.

Veraset ve intikal vergisinin konusu Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde intikal eden mallardır. Yine bu vergiyi Türk vatandaşları ödemekle yükümlüdür. Yabancı devlet vatandaşlarına ivazsız olarak Türkiye sınırları içerisinde bulunan bir mal intikal ederse o da veraset ve intikal vergisi ödemekle yükümlü olur¹³⁵. Mirası ret, mirastan çıkarma, mirastan feragat, mirastan yoksunluk durumlarında mirasçılık sıfatının doğmamış/kaybedilmiş olması sebebiyle mirasçılarının mükellefiyeti de söz konusu olmayacaktır.

Mirasçılarının tereke ile ilgili davalarda taraf sıfatı kazanması mirasçılık belgesinin alınması ile gerçekleşmektedir. Mirasçılarının miras paylaşım davası gibi mirasla alakalı davalara katılabilmesi veya mahkemenin çağrıda bulunabilmesi için mirasçılık belgesinin alınmış olması şarttır. Mirasçılık belgesi alınmadan mirasçılarının tereke ile ilgili davalarda taraf sıfatı kazanması mümkün değildir¹³⁶.

¹³⁴ **KAYA**, Eda/ **ALPASLAN**, Mustafa, Ölüm, Mirasçılık Belgesi ve Veraset Vergisi, Legal Hukuk Dergisi, C. 9, S. 106, 2011, s. 105; **TÜRKAY**, İmdat, Ölüm Halinde Mirasçılarının Yükümlülükleri ve Veraset ve İntikal Vergisinin Ödenmesi, Terazi Dergisi, S. 96, 2004, s. 90-100, s. 90.

¹³⁵ **TÜRKAY**, s. 92.

¹³⁶ **RUHİ/RUHİ**, s. 108.

3. Mahkemeden ve Noterden Alınan Mirasçılık Belgelerinde Çelişki Bulunması

Mirasçılık belgesi verme yetkili sadece sulh hukuk mahkemelerine ait iken yargı hizmetlerini hızlandırma amacıyla mahkemenin yanında noterlere de mirasçılık belgesi verme yetkisi tanınmıştır. Noterlere tanınmış olan mirasçılık belgesi verme yetkisi, TMK m. 598 uyarınca sulh hukuk mahkemelerinin mirasçılık belgesi verme yetkisini ortadan kaldırmış değildir. Noterlere tanınan yetki sadece ikame bir yetkidir. TMK m. 598’de mirasçılık belgesinin talep edilmesi hâlinde sulh hukuk mahkemesi veya noterler tarafından verilebileceği düzenlemiştir. Bilindiği üzere mirasçılık belgesi alınması işlemleri çekişmesiz yargı işidir. NK’da yapılan düzenleme uyarınca mirasçılık belgesinin düzenlenebilmesi için nüfus kayıtlarının yeterli olduğu, bu işin yargılama gerektirmediği ve talepte bulunan mirasçının yabancı uyruklu olmaması gerekmektedir.

Mirasçılık belgesi talebinde bulunan mirasçı ile miras bırakan arasındaki soy bağının tespit edilememesi, miras bırakanın 04.04.1926 ya da 23.11.1990 tarihinden önce ölmüş olup ardında sağ eşinin bulunması, birlikte ölüm karinesinin olması, miras bırakanın gaipliği, mirasçının evlatlık olması ve tarafların birinde yabancılık unsuru bulunması hallerinde noterler mirasçılık belgesi verememektedir. Zira bu hâllerde yargılama yapılması gerektiğinden sadece mahkemece mirasçılık belgesi verilebilecektir.

Noterler tarafından verilen mirasçılık belgesine menfaati ihlal edilen mirasçılar tarafından sulh hukuk mahkemesine itiraz yapılabilir. Yapılacak itirazın içeriği ve mahiyeti TMK’da belirlenmiş değildir. Noterlere mirasçılık belgesi verme yetkisinin kapsamı oldukça kısıtlı tutulmuştur. Bu doğrultuda nüfus kayıtlarının mirasçılık belgesi verilmesi konusunda yetersiz kalması veya eksik olması, mirasçılık belgesi düzenlenmesi işinin yargılamayı

gerektirmesi ve uyuşmazlığın yabancılık unsuru taşıması hallerinde noterlerin mirasçılık belgesi verme yetkisi yoktur.

Mahkemeden ve noterden alınan mirasçılık belgeleri arasında çelişki bulunması halinde bu çelişkinin giderilebilmesi için hatalı olan mirasçılık belgesinin iptali davası açılması için ilgililere süre verir¹³⁷. Yine farklı sulh hukuk mahkemelerinden veya farklı noterlerden alınan mirasçılık belgeleri arasında çelişki bulunması halinde de bu yöntem uygulanmaktadır. Açılan iptal davası neticesinde yeni bir mirasçılık belgesi düzenlenmektedir. Mirasçılar açısından asliye

¹³⁷ **KURŞAT**, s. 591-595; YARGITAY 14. HD., 07.10.2019, E. 2019/ 3201, K. 2019/ 6304, "...Somut olaya gelince; dava dosyası içinde tarafların murisi ...'a ait iki farklı mirasçılık belgesinin bulunduğu; Sakarya 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 11.03.2014 tarih, 2014/359-317 sayılı ilamında mirasçılarının ... ve ... olduğu; Sakarya 5. Noterliğinin 05.02.2014 tarihli mirasçılık belgesinde ise mirasçılarının ..., ..., ..., ..., ... ve ... olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda; dosyada mevcut mirasçılık belgeleri arasında çelişki bulunduğundan hatalı olan mirasçılık belgesinin iptali ile yeni bir mirasçılık belgesi alınması için davacıya süre verilmeli, sunulacak mirasçılık belgesine göre taraf teşkili sağlanmalıdır...", Kazancı Mevzuat, (Erişim tarihi 13.01.2020); YARGITAY 14. HD., 15.10.2019, E. 2019/ 32, K. 2019/ 6624, "...Somut olaya gelince; dosya içerisinde, satış vaadi sözleşmesinde satmayı vaat eden - davalıların murisi Fatma Erçin'in birbiriyle çelişkili olan Oğuzeli Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2010/330-303 E.K. sayılı ve ... 4. Noterliği'nin 12.06.2015 tarih ve 20291 yevmiye numaralı mirasçılık belgeleri bulunmaktadır. Bu çelişkinin giderilmesi amacıyla mirasçılık belgesinin iptali için davacı tarafa yetki ve süre verilmeli, bu dava sonucunda alınacak mirasçılık belgesine göre taraf teşkili sağlandıktan işin esasının incelenmelidir. Çelişki ve eksiklik giderilmeden yerel mahkemece yazılı şekilde hüküm kurulması, bölge adliye mahkemesince de istinaf aşamasında değerlendirilmemesi doğru görülmemiştir.", <https://www.sinerjimevzuat.com.tr/index.jsf?dswid=4217#>, (Erişim tarihi 13.01.2020).

hukuk mahkemesinin iptal davası neticesinde düzenlediği mirasçılık belgesi geçerli olmaktadır.

4. Yabancı Mahkemelerden Alınan Belgenin Türkiye’de Tanınması

Yabancı mahkemeler tarafından verilen mahkeme kararları başka bir ülkede doğrudan geçerlilik kazanmaz. Yabancı mahkemeler tarafından verilen kararların ülkemizde geçerlilik kazanması için tanıma veya tenfiz kararı neticesinde geçerlilik kazanacaktır¹³⁸. Türkiye Cumhuriyeti mahkemeleri tarafından verilecek tanıma kararı ile yabancı mahkeme tarafından verilen ve kesinleşmiş olan ilam, kesin hüküm ve kesin delil hükmünde olacaktır. Yabancı mahkemeler tarafından kesinleştikten sonra tanınan kararlar, Türk mahkemeleri tarafından verilen tanıma kararının kesinleştiği anda kesin hüküm ifade eder¹³⁹. Eğer yabancı mahkeme tarafından verilen karar Türkiye’de icra edilmek isteniyorsa tenfiz edilmesi gerekir.

Yabancı mahkeme tarafından verilmiş olan kararların Türk mahkemelerinde tanınması veya tenfizi için kararı veren yabancı mahkeme hukukuna göre maddi ve şekli anlamda kesinleşmiş¹⁴⁰ ve kesin hüküm niteliğine sahip olması¹⁴¹ şarttır. Çekişmesiz yargıya tabi kararlar maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden her zaman değiştirilebilir veya kaldırılabilir. Fakat çekişmesiz yargıya tabi kararlar çoğunlukla inşai etkiye sahip olduğundan her zaman yeni bir davaya konu edilmeleri mümkün olmayacaktır. Yabancı mahkemeler tarafından verilen inşai nitelikteki kararlar Türk kamu düzenini ihlal ediyorsa kesinleşmiş olsa bile Türkiye’de tanınması

¹³⁸ İYİLİKLİ, s. 330.

¹³⁹ EKŞİ, Nuray, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, 2013, s. 333; NOMER, Ergin, “Yabancı Çekişmesiz Yargı Kararlarının Tanınmasında Kesinleşme Şartı”, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 909-922, s. 910.

¹⁴⁰ NOMER, s. 910.

¹⁴¹ ERTAŞ, Şeref, Yabancı İlamların Tanınması ve Tenfizi, Prof. Dr. Kudret AYITER Armağanı, Ankara 1998, s. 365-438, s. 391.

mümkün değildir. Bu nitelikteki kararlar Türk Mahkemelerinde sadece takdiri delil olabilir¹⁴².

Türk Hukuk sisteminde; mirasçılık belgesi alınması çekişmesiz yargı alanına dâhil olduğundan, inşai etkisi olmadığı gibi, maddi anlamda kesin hüküm de teşkil etmemektedir¹⁴³. Mirasçılık belgesi alınması mahiyeti dolayısıyla terekeye mirasçı olanları ve mirasçıların miras paylarını tespit eder. Öğretide bir kısım yazar maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden yabancı mahkemeden alınan mirasçılık belgesinin Türkiye’de tanınması ve tenfizinin mümkün olmadığını savunmaktadır¹⁴⁴. Bu görüşe göre kesin hüküm teşkil etmeyen mirasçılık belgesi ancak HMK. m. 224 uyarınca resmi bir senet olarak tanınabilir. Bir diğer görüşe göre yabancı mahkemelerden alınmış mirasçılık belgeleri tespit hükmündedir ve Türkiye’de hüküm ve sonuç doğurabilmesi için tanınmalıdır. Ayrıca mirasçılık belgesinde icra edilebilir bir husus bulunmadığından tenfizinin mümkün olmadığı savunulmuştur¹⁴⁵. Yargıtay bu konuda bazı kararlarında maddi anlamda kesin hüküm olmayan mirasçılık belgesinin tanıma ve tenfizinin mümkün olmadığını savunur iken¹⁴⁶ bazı kararlarında da mirasçılık belgesinin Türkiye’de tanınması gerektiğine karar vermiştir¹⁴⁷.

¹⁴² ÇELİKEL, Aysel/ ERDEM, Bahadır, Milletlerarası Özel Hukuk, 2012, s. 665.

¹⁴³ İYİLİKLİ, s. 333.

¹⁴⁴ NOMER, s. 919; ŞANLI, s. 296-298.

¹⁴⁵ EKŞİ, s. 92.

¹⁴⁶ YARGITAY 7. HD., 23.01.2013, E. 2012/ 7173, K. 2013/ 366, “...2675 Sayılı MÖHUK’nun 22. maddesi mirasın ölenin milli hukukuna tabi olduğunu, Türkiye’deki taşınmaz mallar hakkında Türk hukukunun uygulanacağını, mirasın açılmasına, iktisabına ve taksimine ilişkin hükümlerin ise terekenin bulunduğu yer hukukuna tabi olduğu hükme bağlanmıştır. Türk Hukukunda, veraset belgesi vermeye yetkili Türk mahkemesinin, yabancı miras bırakan hakkında, yabancı hukuka tabi mirası için veraset belgesi vermeyi engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Öte yandan kesin hüküm teşkil etmeyen çekişmesiz olarak verilen mahkeme kararlarının tanınmasına ya da tenfizine olanak

Öğreti ve uygulamadaki ağırlıklı görüşe göre her ne kadar mirasçılık belgesi inşai etkiye sahip olmayıp çekişmesiz yargıya tabi olduğundan maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmese de Milletler Arası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanun (MÖHUK) m. 50 de “verildiği devlet kanunlarına göre kesinleşmiş ilamlar” ifadesinden çekişmesiz yargı kararlarının kesin hüküm teşkil etmese de tanıma tenfizinin mümkün olduğu anlaşılmalıdır. Ayrıca

yoktur. Zira Türk Hukukunda mirasçılık belgesi aksi ispat edilinceye kadar mirasçılarını gösterir. Bunun doğru olmadığı herhangi bir davada ileri sürülebileceği gibi iptali ve düzeltilmesi de istenebilir. Yabancı bir mahkemeden alınmış mirasçılık belgesine Türk Hukukunun tanıdığı ve kabul ettiği değerden daha fazla bir güç de yükletilemez. Aksi her zaman ispat edilebileceğine göre de tanınması yahut tenfizi yoluna da gidilemez...”, Kazancı Mevzuat (Erişim tarihi 13.01.2020); YARGITAY 2. HD., 06.12.2006, E. 2005/ 17733, K. 2006/ 17107, “...Miras ölümle açılır. Miras bırakan Mustafa 1986 yılında ölmüştür. Dosyada bulunan mirasçılık belgesi Rodop Bidayet Mahkemesine aittir. Bu belgenin tanınması mümkün olmadığından değer ifade etmez...”, Kazancı Mevzuat (Erişim tarihi 13.01.2020).

- ¹⁴⁷ YARGITAY 7. HD., 23.02.2012, E. 2011/ 6691, K. 2012/ 1100, “...Somut olaya gelince; davacı Müzeyyen Kip tarafından vasiyetnameye dayanılarak Nürnberg Asliye Mahkemesi’nden atanmış mirasçılık belgesi istendiği, mahkemece 21.10.2009 tarih, VI 2081/09 esas sayılı kararı ile davacının miras bırakan Ayşe Yıldız’ın tek başına mirasçısı olduğuna karar verildiği, karar aslı ve onaylı tercümesinin de dosya içinde bulunduğu anlaşılmaktadır.5718 sayılı MÖHUK’ nunda hukuk mahkemesi kararlarının ve ihtilafsız yargı kararlarının tanınabileceğinin belirtildiği, tanıma ve tenfiz kararı verilmesi için yabancı mahkeme kararının kesin hüküm oluşturması şartının bulunmadığı, sadece mahkeme kararlarının tanıma ve tenfizinin yapılabileceği vurgulanmıştır. Ayrıca tanıma ve tenfizine karar verilecek yabancı mahkeme kararlarının mirasçılar açısından kesin hüküm oluşturmayacağı, Türk Mahkemelerinden verilmiş mirasçılık belgeleri gibi ilgililer tarafından her zaman iptalinin istenebileceği de kuşkusuzdur. Hâl böyle olunca; mahkemece davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması isabetsiz davacı Müzeyyen Kip’in temyiz itirazları bu nedenle yerinde görüldüğünden kabulü ile hükmün bozulmasına...”, Kazancı Mevzuat (Erişim tarihi 13.01.2020).

tanınmasına veya tenfizine karar verilecek olan mirasçılık belgesi, mirasçılar bakımından kesin hüküm teşkil etmeyecek ve Türk mahkemeleri tarafından verilen mirasçılık belgesi gibi mirasçıların her zaman iptali istenebilecektir¹⁴⁸.

Yabancı mahkeme dışında makam ve mercilerden verilen mirasçılık belgesinin tanıma ve tenfizi mümkün değildir¹⁴⁹. Bu belge ancak Türk mahkemelerinde delil olarak kullanılabilir. Buna karşılık yabancı noterler tarafından verilen mirasçılık belgelerinin de Türkiye’de tanınması ve tenfizi mümkün değildir¹⁵⁰. MÖHUK m. 50-59 aralığında belirtildiği üzere yabancı mahkemeler tarafından verilen ve kesinleşen kararların tanınması ve tenfizi mümkündür. Ayrıca ülkeler arası iki taraflı yardımlaşma sözleşmelerinde de noterler tarafından verilen mirasçılık belgesinin tanınması ve tenfizine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır¹⁵¹. Noter tarafından verilen mirasçılık belgeleri Türk mahkemeleri açısından bağlayıcı niteliğe sahip olmayıp resmi senet olarak tanınabilecektir¹⁵².

IV. MİRASÇILIK BELGESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI A. MİRASÇILAR AÇISINDAN HÜKÜM VE SONUÇLARI

Mirasçılık belgesini her mirasçı diğerlerinden bağımsız olarak ve sayısız talep hakkı vardır. Sayısız talep hakkı olmasının sebebi de daha önce de bahsedildiği üzere kesin hüküm teşkil etmemesidir. Mirasçıların talebi üzerine yetkili merciler tarafından verilen mirasçılık belgesinin mirasçılar ve diğer üçüncü kişiler bakımından bazı sonuçları bulunmaktadır.

¹⁴⁸ İYİLİKLİ, s. 339; RUHİ, s. 286.

¹⁴⁹ NOMER, s. 199.

¹⁵⁰ EKŞİ, s. 110.

¹⁵¹ ABİK, Yıldız, Yabancı Hukuka Dayanan Mirasçılık Belgesinin Sorunları ve Geleceği, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 2, S. 2, 2011, s. 499-524, s. 521; EKŞİ, s. 567; İYİLİKLİ, s. 341.

¹⁵² EKŞİ, s. 567; İYİLİKLİ, s. 341.

Mirasçılar, terekedeki mallar üzerinde miras bırakanın ölümü ile herhangi bir işleme gereksinim olmadan hak sahibi olsalar da bu mallar üzerinde tasarruf edebilmek için mirasçılık sıfatlarını ve paylarını gösteren mirasçılık belgesine ihtiyaçları vardır¹⁵³.

Terekedeki taşınır mallar üzerinde tasarruf edebilmeleri için mirasçılık belgesine gereksinim duyulmaktadır. TMK'da düzenlenen tereke üzerinde koruma önlemleri alınarak tereke mühürlenmiş ve tereke üzerinde resmi idareye başlanmış ise koruma önlemleri mirasçılık belgesi ibraz edilerek sonlandırılabilir ve taşınır mallar mirasçılara teslim edilir¹⁵⁴.

Taşınmaz malların mirasçılar adına tescil işlemlerinin yapılabilmesi de yine mirasçılık belgesinin ibrazına bağlıdır¹⁵⁵. Yasal mirasçılar ve atanmış mirasçıların sunacağı mirasçılık belgesinin ibrazı ile onlar adına taşınmazın tescili yapılabilirken, vasiyet alacaklılarının sunacağı mirasçılık belgesine dayanılarak adına tescil yapılamaz. Vasiyet alacaklısı, vasiyeti yerine getirme görevlisi ya da yasal mirasçılara başvurarak kendisi adına tescil işleminin yapılmasını talep edebilir. Başvurması halinde tescil işlemi yapılmaz ise mahkemeye dava açarak taşınmazın tescili kararı alabilir. Yasal mirasçıların tapu müdürlüğüne tescil işlemine karşı itiraz etmesi tescili durdurmaz¹⁵⁶. Böyle bir durumda ancak dava açarak tescili engelleyebilirler.

Tapuda taşınmazlara yapılacak tescil işlemi açıklayıcı niteliktedir. Çünkü mirasçılar, miras bırakanın ölümü ile külli halefiyet ilkesi gereği kendiliğinden taşınmazlar üzerinde hak sahibi

¹⁵³ **COŞAR**, s. 71; **ÇAĞIN**, s. 91.

¹⁵⁴ **GÜNAY**, s. 97.

¹⁵⁵ **UYAR**, Talih/ **UYAR**, Cüneyt/ **UYAR**, Alper, Türk Medeni Kanunu Miras Hukuku, 2017, s. 2672-2675; Tapu Sicil Tüzüğü m. 20/1-a uyarınca; "Taşınmaz malların tescili için mirasçılık belgesinin sunulması gerekir".

¹⁵⁶ **İMRE/ERMAN**, s. 506,507.

olur. Ancak TMK m. 705'e göre hak sahipleri tescil işlemi yapılmadıkça taşınmaz üzerinde tasarruf edemeyecektir.

Tapu memuru, tescil işlemi mirasçılık belgesindeki paylar doğrultusunda yapmakla yükümlüdür. İşlemi yapan görevlinin bu konuyu araştırma yükümlülüğü bulunmamaktadır¹⁵⁷. Tapu memurunun mirasçılık belgesini sadece şekli anlamda eksiklik olup olmadığını araştırma yükümlülüğü vardır¹⁵⁸. Şekli anlamda tereddüte mahal verecek bir durum olursa vukuatlı nüfus kayıt örneği isteyebilir. Tescil için birden fazla ve birbiri ile çelişen mirasçılık belgesi sunulursa tapu memuru bu belgelere dayanarak işlem yapamaz. Bu durumda mirasçılar, mirasçılık belgesine itiraz ederek mahkemeden yeni bir mirasçılık belgesi almalıdır.

Üçüncü kişilerde bulunan malların alınmasında elbirliği halinde hak sahipliği hükümleri geçerli olur. Terekedeki aynı haklarda olduğu gibi şahsi haklarda da elbirliği halinde hak sahipliği mevcuttur. Miras bırakanın banka hesabında bulunan paralar üzerinde işlem yapılabilmesi ancak tüm mirasçıların talebi ile mümkündür¹⁵⁹. Uygulamada bazı bankaların, tek bir mirasçının talebi olsa bile mirasçılık belgesindeki paylara göre ödeme yaptığı görülmektedir. Bazı bankalar da tüm mirasçılarının birlikte talebi arandığından tek bir mirasçıya ödeme yapmamaktadır. Bankalar arasında bir uygulama birliği oluşmuş değildir. Kanaatimizce miras bırakanın banka hesabında bulunan parası, belirlenebilir ve bölünebilir niteliğe haiz olduğundan bankalar tarafından mirasçılara mirasçılık belgesindeki payları nispetinde ayrı ayrı ödeme yapılmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Nitekim Yargıtay da vermiş olduğu kararda benzer şekilde hüküm tesis etmiştir¹⁶⁰.

¹⁵⁷ İMRE/ERMAN, s. 320; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 588.

¹⁵⁸ COŞAR, s. 73; ÇAĞIN, s. 92.

¹⁵⁹ ERİŞGİN, s. 135.

¹⁶⁰ YARGITAY 3. HD., 02.12.2015, E. 2015/12068 K. 2015/19523, "...Somut olayda; veraset ilamı gereğince, veraset ilamındaki payları oranında para çeken davalıların her birinin çektiği para belirlenebilir durumdayken, hükmedilen alacağın davalılardan tahsiline karar verilmesi doğru

Yine miras bırakanın alacaklarının tahsil edilebilmesi için de tüm mirasçılardan birlikte bulunması gerekir¹⁶¹.

B. ÜÇÜNCÜ KİŞİLER BAKIMINDAN HÜKÜM VE SONUÇLARI

1. Görünüşte Mirasçının Elinde Bulunan Mirasçılık Belgesine Güvenerek İşlem Yapan Üçüncü Kişilerin Durumu;

Görünüşte mirasçı¹⁶² olanların herhangi birinin elinde bulunan mirasçılık belgesine dayanarak işlem yapan üçüncü kişilerin iyi niyetinin korunup korunmayacağı konusunda TMK'da bir düzenleme yoktur. Bu durum dolayısıyla öğretide ve uygulamada farklı görüşleri beraberinde getirmiştir¹⁶³. Öğretide ağırlıkta olan görüşe göre¹⁶⁴ her ne kadar kanunda bir düzenleme olmasa da kanundaki genel hükümlerden yararlanılmalıdır. Bu görüşe göre; görünüşte mirasçının yapmış olduğu işlemler aynı haklara ilişkin ise iyiniyetli olan üçüncü kişi TMK'daki zilyetlik ve tapu siciline ilişkin hükümler (TMK m. 973 ve devamı, TMK m.1023 vd.) uyarınca korunmalıdır.

Taşınmazlar üzerinde yapılan işlemlere TMK m. 1023 uygulanmalıdır. Buna göre, tapu sicilindeki tescile dayanarak işlem yapan iyiniyetli üçüncü kişiler korunur. Elde ettiği mirasçılık belgesi

görülmemiştir. Mahkemece; davalıların iptal edilen veraset ilanı gereğince bankadan çektikleri paranın tek tek tespit edilip, her davalı için hükmedilmesi gereken alacak miktarının ayrı ayrı belirlenmesi gerekirken, her bir davalının diğer davalıların çektiği paradan da sorumlu tutulacak şekilde yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir.”

¹⁶¹ ERİŞGİN, s. 137,138.

¹⁶² KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 586.

¹⁶³ ÖZTAN, s. 408.

¹⁶⁴ DURAL/ ÖZ, s. 402; İMRE/ ERMAN, s. 321; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 588.

ile görünüşte mirasçı olan herhangi bir taşınmazı kendisi adına tescil ettirdikten sonra bu taşınmazı iyiniyetli üçüncü kişiye devrederse, yolsuz tescile dayanarak işlem yapan üçüncü kişinin tapu sicilindeki tescile güveni korunur. Burada dikkat edilmesi gereken husus; iyiniyetli üçüncü kişinin kanun gereği korunacak güveni mirasçılık belgesine değil, tapu sicilindeki kayıtlardır¹⁶⁵.

Taşınırılar üzerinde yapılan işlemlere ise TMK m. 988 ya da m. 989 uygulanacaktır. Hangi hükmün uygulanacağı konusunda da öğretide görüş birliği yoktur¹⁶⁶. TMK m. 988 'in uygulanacağını savunan yazarlara göre; taşınırı elinde bulunduran emin sıfatıyla zilyetten hak elde eden iyiniyetli üçüncü kişinin kazanımı korunur¹⁶⁷. TMK m. 989'un uygulanacağını savunan görüşe göre ise; taşınır malı iradesi dışında elinden çıkan kişi, o taşınırı elinde bulundurana beş yıl içerisinde dava açabilir. Çünkü o taşınır görünüşte mirasçının zilyetliğine gerçek mirasçının iradesi ile geçmediğinden irade dışı elden çıkma hükümleri uygulanmalıdır. Öğretideki ağırlıklı görüş TMK m. 989'un uygulanacağını savunan görüştür. Çünkü görünüşte mirasçı emin sıfatıyla zilyet değildir ve mallar gerçekten hak sahibi olan mirasçıların elinden iradeleri dışında çıkmıştır¹⁶⁸. Para ve hamiline yazılı senetler açısından ise iyiniyetli üçüncü kişiler ticari hayata güven ilkesi gereği tam olarak korunur (TMK m. 990).

2. Mirasçılık Belgesine Güvenerek Ödemede Bulunanların Durumu

Türk hukukunda kural olarak alacaklı olduğunu düşündüğü kişiye iyi niyetle ödeme yapan borçlu bu ödeme ile borcundan kurtulmuş sayılmaz¹⁶⁹. Miras bırakanın borçlusunun görünüşte

¹⁶⁵ İYİLİKLİ, s. 344; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 588; KURŞAT, Tereke, s. 324.

¹⁶⁶ KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 588,589.

¹⁶⁷ DURAL/ ÖZ, s. 389.

¹⁶⁸ COŞAR, s. 79; ÇAĞIN, s. 94.

¹⁶⁹ KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s. 589

mirasçının elinde bulunan mirasçılık belgesine dayanarak yaptığı ödeme ile borcundan kurtulup kurtulmayacağı tartışmalıdır. Öğretideki ağırlıklı olan görüşe göre; mirasçılık belgesine güvenerek ödeme yapanları koruyacak bir hüküm bulunmamaktadır¹⁷⁰. Bu sebeple iyiniyetli üçüncü kişi olan borçlunun ödeme yapmış olması onu borçtan kurtarmaz. Bir diğer görüşe göre ise, görünüşte mirasçıya yapılan ödeme borçluyu borcundan kurtarır¹⁷¹. Bu görüşü savunan yazarlar TMK m. 1 “Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.” hükmünden yola çıkarak olması gereken hukuk bakımından üçüncü kişinin iyi niyetinin korunması gerekliliğini savunmaktadırlar.

C. MİRASÇILIK BELGESİNE DAYANILARAK YAPILAN İŞLEMLERİN AKİBETİ

Miras bırakanın mirasçıları tarafından usulüne uygun olarak, yetkili mercilerden alınan mirasçılık belgesine dayanılarak yapılan işlemler geçerlidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus yapılan işlemlerin şekil şartı öngörüldü ise buna uygun olarak yapılmış olmasıdır. Tescil, terkin, intikal gibi hukuki işlemlerde tüm şartlara riayet edilmesi durumunda geçerlidir.

Ancak mirasçılardan biri ya da birkaçının gizlenerek alınan mirasçılık belgesine dayanılarak yapılan tescil işlemi geçerli değildir. Bu işlem yok hükmündedir¹⁷². Çünkü mirasçılar miras bırakanın terekesindeki mallara elbirliği ile hak sahibidir. Bu nedenle tescil

¹⁷⁰ COŞAR, s. 80; MİDYAT, s. 67.

¹⁷¹ BERKİ, A. Himmet, Veraset Vesikaları, Veraset ve Miras Davaları Adliye Ceridesi, 1937, s. 342.

¹⁷² İMRE/ERMAN, s. 507; YARGITAY 7. HD., 18.03.1986, E. 1984/7540, K. 1986/2668, “İştirak halindeki mülkiyet hükümlerinin uygulanma olanağı bulunan hallerde, paydaşlardan birinin üçüncü kişilere yapmış olduğu satış geçersiz ve yok hükmündedir. Satışı yapılan paylar yönünden satış yok hükmünde olduğu için alan yararına 766 S. Y. ‘nın 32/c maddesinde yazılı koşulların gerçekleştiğinden de söz edilemez.”, Kazancı Mevzuat (Erişim Tarihi 23.01.2020).

işlemi anında, tüm mirasçılardan bulunması gerekir. Mirasçılar gizlenerek alınmış olan mirasçılık belgesine dayanarak yapılan bu usulsüz tescilin terkinin ilgili kişilerce talep edilebilir (TMK m. 1025). Usulüne uygun olmaksızın lehine tescil işlemi yapılan kişi söz konusu taşınmazı üçüncü bir kişiye devrederse üçüncü kişinin iyiniyetli olması halinde kazanımı korunacaktır. Mirasçılar yolsuz tescili öğrendikten sonra derhal tapuya şerh ettirirler ise iyiniyetli üçüncü kişilerin kazanımı engellenmiş olacaktır¹⁷³.

Mirasçılardan biri veya birkaçının gizlenmesi suretiyle alınmış olan mirasçılık belgesine dayanılarak intikal yaptırılması durumunda, gizlenen gerçek mirasçının miras payı, kazandırıcı zamanaşımı yoluyla kazanılamaz¹⁷⁴.

Sahte mirasçılık belgesine dayanılarak yapılan işlemlerde devletin de sorumluluğu bulunmaktadır¹⁷⁵ (TMK m. 1007). Tapu sicilinin tutulmasından kaynaklanan zarardan devlet sorumludur. Devlet zararı karşılıktan sonra bu zararın doğmasında kusuru bulunan görevliye rücu edebilir. Devletin buradaki sorumluluğu, tapu siciline olan güveni koruyan bir sorumluluktur.

Sahte mirasçılık belgesine dayanarak yapılan tescil işlemlerinde devletin sorumluluğu olup olmadığına dair öğretilerde farklı görüşler bulunmaktadır. Gerek Yargıtay uygulaması gerek

¹⁷³ **COŞAR**, s. 81; **ÇAĞIN**, s. 96.

¹⁷⁴ YARGITAY 16. HD., E. 1998/ 20, K. 1999/2, “Mahkemece tapu maliklerinden Durmuş'un 1319 tarihinde öldüğü, geriye kızı Dursune'yi terk ettiği, Temmuz 1289 tarihli tapudan 1/3 hissenin Mayıs 1953 tarihli tapu ile Dursune'ye intikal ettiği intikal tarihi ile dava tarihi arasında geçtiğinden, davacıların payını zamanaşımı nedeniyle isteyemeyeceklerinden söz ederek yazılı şekilde hüküm verilmiş ise de, davacı taraf 1319 yılında ölen Durmuş'un mirasçıları gizleyerek tapuda intikal yaptırması suretiyle, ketmedilen mirasçının payını kazandırıcı zamanaşımı yoluyla iktisap etmesi mümkün değildir.”, Kazancı Mevzuat (Erişim Tarihi 23.01.2020).

¹⁷⁵ **KARAHASAN**, Mustafa Reşit, Sorumluluk Hukuku, İstanbul 1995, s. 703.

öğretideki baskın görüşe göre; meydana gelen zarardan tapu memurunun kusuru olmasa bile devlet kusursuz sorumludur¹⁷⁶.

D. MİRASÇILIK BELGESİNİN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ

Mirasçılık belgesi usulüne uygun olarak alınmamış, belgenin bir kısmının veya tamamının gerçek mirasçıları göstermediği, bazı mirasçıların gizlenerek düzenlendiği (ketmi verese), gerçeği yansıtmadığı sebepleri ile hükümsüz olabilir. Mirasçılar, bu sebeplerden birinin mevcut olması halinde belgenin hükümsüz bırakılması ve iptal edilmesini talep edebilir. Mirasçılık belgesinin hükümsüz olması için belgenin gerçeği yansıtmaması gerekir. Hükümsüz olan mirasçılık belgesine itiraz edenler gerçeği yansıtmadığını ispatla mükelleftir. Hükümsüz olduğu ileri sürülen mirasçılık belgesi için mirasçılık belgesinin iptali davası açılması gerekir. Mirasçılar iptalini istedikleri mirasçılık belgesinin gerçeği yansıtmadığını her türlü delil ile ispat edebilir.

¹⁷⁶ **COŞAR**, s. 83; **YARGITAY** 20. HD., 13.12.2016, E. 2016/ 7712, K. 2016/ 12116, "...4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 1007. maddesi gereğince, tapu sicilinin yanlış tutulması nedeniyle zarara uğrayan kişinin bütün zararlarından devlet sorumludur. Bu sorumluluğa ilişkin olarak kusursuz sorumluluk/tehlike sorumluluğuna ilişkin kurallar uygulanacak olup, Devlet tapu sicilinin tutulmasından ileri gelecek bütün zararlardan asli olarak sorumludur. Sorumluluktan söz edebilmek için, tapu sicilinin tutulmasında görevli memurun hukuka aykırı bir işleminin ve bununla zarara neden olan sonuç arasında illiyet bağının varlığı gerekmele birlikte, eylemin kusura dayanıp dayanmamasının bir önemi bulunmamakta, kusur yalnızca Devletin görevli memura rücu etmesi yönünden önem taşımaktadır. Bu madde ile düzenlenen Devletin kusursuz sorumluluğu, bir tehlike sorumluluğu niteliğinde olup; (HGK 05.10.1955 gün ve 1955/4-58E, 1955/64 K; 29.06.1977 gün ve 1977/4-845 E 1977/655 K; 24.09.2003 gün ve 2003/4-491 E 2003/487 K; 19.04.2006 gün ve 2006/4-113 E 2006/205 K; 09.05.2007 gün ve 2007/4-212 E, 2007/261 K. sayılı kararları), tapu müdür ya da memurunun kusuru olsun olmasın, tapu sicilinin tutulmasında kişilerin malvarlığı çıkarlarını koruyan hukuk kurallarına aykırı davranılmış olması yeterlidir...", Kazancı Mevzuat (Erişim Tarihi 23.01.2020).

Mirasçılık belgesi düzenlenirken gizlenmiş, tespit edilememiş ya da bilinmeyen mirasçı, kendisinin mirasçı olduğunu ve mirasçılık belgesinde kendisinin de bulunması gerektiğini ileri sürer ve bunu her türlü delille ispatlarsa, mahkeme o mirasçının da bulunduğu yeni bir mirasçılık belgesi düzenler. Mirasçılık belgesinin hükümsüz olması halinde öncelikle gerçeği yansıtmayan mirasçılık belgesinin iptali gerçekleşmelidir¹⁷⁷.

Mirasçılık belgesi, aksi iddia ve ispat edilene kadar geçerli olan resmî belge niteliğini haizdir¹⁷⁸. Belgenin hükümsüz bırakılmasına ilişkin davaya mirasçılık belgesinin iptali davası adı verilir. Bu davada ilk olarak hatalı olan mirasçılık belgesinin hükümsüzlüğünün tespiti yapılır. Bunun ardından gerçek durumu yansıtan yeni mirasçılık belgesi verilir.

V. SONUÇ

Mirasçılık belgesi, mirasçılardan birinin talebi üzerine hasım gösterilmesine gerek olmaksızın sulh hukuk mahkemesince verilen ve çekişmesiz yargılamaya tabi olan resmi bir belgedir. Adı geçen belge için başka terimlerin de sıkça kullanıldığı görülse de kanunda mirasçılık belgesi teriminin kullanılması belgenin mahiyeti itibarıyla isabetli olmuştur. Zira diğer adlandırmalar bahsi geçen belgenin barındırdığı hukuki niteliği tam anlamıyla yansıtmamaktadır. Mirasçılık belgesi, mirasçı lehine mirasçılık hakkı doğurmayıp, mirasçılık sıfatının ispatı açısından yalnızca bir karine oluşturur. Bu belge, mirasçıların mirasçılık sıfatının ispat edilmesine ve mirasçıların terekedeki üzerinde tasarrufta bulunmalarına yarayan bir belgedir.

Mirasçılık belgesi, mirasçıların talebi üzerine sulh hukuk mahkemesi veya noterliklerce verilir. Miras bırakan ve mirasçılar arasındaki bağı ifade etmektedir. Mirasçılık belgesi vasfı, verilmiş usulü, verilmiş amaçları dikkate alındığında farklı özellikleri

¹⁷⁷ **AKBIYIK**, s. 491; **ERİŞGİN**, s. 166-167.

¹⁷⁸ **BARAN ÇELİK**, s. 442,443.

bünyesinde barındırır. Mirasçılık belgesi her ne kadar açıklayıcı bir niteliğe sahip olsa da kullanıldığı alanlar, verdiği yetkiler, tasarruf ehliyeti bakımından etkileri fazla olan ve uygulamada kullanılış amaçları nedeniyle çok önemlidir. Mirasçılık belgesinin düzenlenmesi ve miras paylaşımındaki etkileri, miras bırakanların ölmesiyle birlikte mirasçılara yön veren bir konudur. Kural olarak sağ ve tam doğumla başlayan hak ehliyeti gerçek ve tüzel kişilerin, mirasçı olduğu kişilerin mal varlığı değerlerini iktisap etmeleri için gereklidir. Mirasçılık belgesine duyulan gereksinimin nedeni ise mirasçılarının tereke üzerinde tasarruf yetkisinin ispat aracı olmasıdır.

Mirasçılık belgesi eğer miras bırakanın ölümü üzerinden çok uzun yıllar geçmesinden sonra talep edilirse, bütün mirasçılarının belirlenmesi bazı durumlarda (gaiplik, eski kayıtların düzenli bir şekilde tutulmaması vb.) mümkün olmayabilir. Dolayısıyla bu belgenin alınması her ne kadar bir süreye tabi olmasa da, belli bir süre dahilinde alınması zorunlu kılınır ise; hem mirasçılarının tespit edilmesi kolaylaşacak hem de miras hukuku hükümlerinin hak sahiplerine uygulanmasını daha kolay hale gelecektir. Mirasçılık belgesi terimi, belgeyi genel olarak ifade etmek amacıyla kullanılmalıdır. Zira veraset ilamı, veraset senedi gibi adlandırmalar bahsi geçen belgenin barındırdığı hukuki niteliği tam anlamıyla yansıtmamaktadır. Alınan belge ilam niteliğinde olmayan resmi belgedir. Belgenin kullanılış amacı, verildiği makamlar, talep eden kişilerin farklılığı, belgenin hukuki niteliğini değiştirmektedir. Mirasçılık belgesi niteliği itibariyle açıklayıcı bir işleve sahiptir. Çünkü gerçek hak durumunu göstermeyip, sadece belgenin verildiği kişi bakımından mirasçılık sıfatına, aksi ispat edilene kadar kârîne oluşturmaktadır. 743 sayılı kanunda, sadece atanmış mirasçılara mirasçılık belgesinin verilmesini düzenlemiş olsa da yasal mirasçılarının mirasçı olduklarını ispatlayan bir belge verilmesi gereksinimi doğduğundan, yeni Medenî Kanun, uygulamadaki bu ihtiyaca yönelik olarak yasal mirasçılara da mirasçılık belgesinin verilmesini düzenlemiştir. Mirasçılık belgesi genel olarak yasal mirasçılar tarafından mirasçılık sıfatlarını ispatlamak amacıyla kullanılır. Bunun dışında alacaklılar tarafından haklarına ulaşmak, davalarda taraf teşkilinin sağlanması, mirasçılarının kendilerine intikal

eden miras üzerinde tasarrufta bulunmaları amaçlarını da taşımaktadır. Mirasçılık belgesinin ortaya çıkaracağı etkiler, belgenin alınmasındaki amaca göre farklılık gösterir. Öncelikle yasal mirasçılarının mirasçılık sıfatlarını ispatlamaktadır. Yasal mirasçılarının, tereke üzerinde tasarruf edebilmelerini de sağlamaktadır. Atanmış mirasçılar ve vasiyet alacaklılarına verilecek belge ise tam anlamıyla mirasçılık belgesi vasfında olmayıp onların sıfatlarını göstermektedir.

Sahte mirasçılık belgesine dayanılarak yapılan işlemlerde şartlar gerçekleşmiş tapu sicilinin tutulmasından kaynaklanan zarardan devletin sorumluluğu bulunmaktadır. Bu sebeple tapu memurunun tapu sicilinin tutulmasında gerekli özeni göstermiş olması dahi devleti sorumluluktan kurtarmamaktadır. Devletin zararın doğmasında kusuru bulunan görevliye rücu hakkı vardır. Devletin buradaki sorumluluğu tapu siciline olan güveni sağlayan bir sorumluluktur.

Mirasçılık belgenin, uygulama oldukça yaygın kullanılmasına rağmen, TMK’da tek bir maddede yer verilmiştir. 4721 sayılı TMK 598.maddede düzenlenmiş ve Türk hukukunda mirasçılık belgesine ilişkin başka bir hüküm bulunmamaktadır. Mirasçılık belgesi kanunda tek bir maddede düzenlenmiş olsa da uygulamada büyük bir yere sahiptir. Mirasçılık belgesinin kanunda eksik düzenlenmiş olması, uygulamada zorluklara neden olmakta ve kanundaki bu boşluk, kıyas yoluyla ve Yargıtay içtihatlarıyla doldurulmaya çalışılmaktadır.

Alman Hukukunda Alman Medeni Kanunu’nun 2353-2370 maddelerinde mirasçılık belgesi kapsamlı olarak düzenlenmiştir. mirasçılarını ilgilendiren hükümlerin yanı sıra iyiniyetli üçüncü kişilerin durumu, belgenin iptali gibi tüm hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Türk Hukukunda da mirasçılık belgesi Alman Hukukunda olduğu gibi tüm hususları açıklığa kavuşturabilecek biçimde yeterince düzenlenmiş olsaydı uygulamada karşılaşılan sorunlar en aza indirgenebilecektir.

Mirasçılık belgesinin yer aldığı maddenin birinci fıkrasında yasal mirasçılara, ikinci fıkrasında ise, atanmış mirasçılara ve vasiyet alacaklılarına belge verilmesi düzenlenmiştir. Mirasçılık belgesinin mirasçılık konusunda kesin bir hüküm oluşturmadığı, bunun

geçersizliğinin her zaman ileri sürülebileceği maddenin üçüncü fıkrasında hükme bağlanmıştır. Dördüncü fıkrada ise, mirasçılık belgesi verilmesi istendiğinde, ölüme bağlı tasarrufa dayanan mirasçılık hâlinde, bunların iptaline ilişkin dava hakkının saklı olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hususlar dışında kalan belgenin talebi usulü, talep için aranacak şartlar, belgeler arasında çelişki bulunması, iyiniyetli üçüncü kişilerin durumu, belgenin iptali gibi sıklıkla kıyas yoluna gidilerek çözülmeye çalışılan hususlarda da kanuni düzenleme yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

ABİK, Yıldız, Yabancı Hukuka Dayanan Mirasçılık Belgesinin Sorunları ve Geleceği, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.2, S.2, 2011, s. 499-524.

AKBIYIK, Cem, Özellikle Taşınmaz Mallara Yönelik Ketmi Verese Davası: Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 23, S.3, Aralık 2017, s. 485-506.

AKINTÜRK, Turgut, Medeni Hukuk, 4. Baskı, Ankara 1991.

ALBAŞ, Hakan, Miras Hukukunda İptal ve Tenkis Def'i, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 18, S. 3, Aralık 2012, s. 143-162.

ANTALYA, Gökhan, Miras Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2015.

AYAN, Mehmet, Miras Hukuku, 9. Baskı, Ankara 2016.

AYAN, Mehmet/ **AYAN**, Nurşen, Kişiler Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2016.

AYİTER, Nuşin, Miras Hukuku, Ankara 1986.

BARAN ÇELİK, Neşe, Türkiye'de Yabancılık Unsuru İçeren Mirasçılık Belgelerinin Düzenlenmesi; Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 24, S. 41, Aralık 2019, s. 439-511.

BAYGIN, Cem, Türk Miras Hukukunda Alacaklıların Korunması, Ankara 2005.

BERKİ, A. Himmet, Veraset Vesikaları, Veraset ve Miras Davaları Adliye Ceridesi, 1937.

BOLAK, Ahmet Ertuğrul, Uygulamada Miras ve Tereke Hukuku, İstanbul 1980.

COŞAR, Hesna, Mirasçılık Belgesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019)

ÇAĞIN, Cesim, Mirasçılık Belgesi Ve Miras Paylaşımındaki Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019).

ÇELİKEL, Aysel/ **ERDEM**, Bahadır, Milletlerarası Özel Hukuk, İstanbul 2012.

DEMİRALP, Tunç/ **ŞİMŞEK**, Mustafa, Uygulamada Miras Davaları ve Veraset Vergisi, İstanbul 1998.

DURAL, Mustafa/ **ÖZ**, Turgut, Türk Özel Hukuku Cilt IV, Miras Hukuku, 13. Baskı, İstanbul 2019.

EKŞİ, Nuray, Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, İstanbul 2013.

ERİŞGİN, Nuri, Birlikte Mirasçıların Mirasçının Banka Hesabı Üzerindeki Tasarruf Yetkisi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 52, S. 2, 2003, s. 121-143.

ERİŞGİN, Nuri, Mirasçılık Belgesi, Ankara 2013.

ERTAŞ, Şeref, Yabancı İlamların Tanınması ve Tenfizi, Prof. Dr. Kudret AYITER Armağanı, Ankara 1998, S. 365-438.

FİGANMEŞE ATAMAN, İnci, Milletler Arası Özel Hukukta Mirasçılık Belgeleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1998, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019).

GENÇCAN, Ömer Uğur, Miras Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2016.

GÜNAY, Erhan, Mirasçılık Belgesi Verilmesi ve İptali Davaları, Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara 2017.

HATEMİ, Hüseyin, Miras Hukuku, 5. Baskı, İstanbul 2014.

İMRE, Zahit/ **ERMAN**, Hasan, Miras Hukuku, 10. Baskı, İstanbul 2014.

İNAN, Ali Naim/ **ERTAŞ**, Şeref/ **ALBAŞ**, Hakan, Türk Medeni Hukuku Miras Hukuku, 10. Baskı, Ankara 2019.

İŞBİR, Eyüp Günay, Veraset İlamı veya Veraset Vesikasının Hukuki Mahiyeti, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Dergisi, C. 3, S. 1, 1971.

İYİLİKLİ, Ahmet Cahit, Mirasçılık(Veraset) Belgesinin Hukuk Yargılamasındaki Görünümü, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, C. 5, S. 9, Haziran 2017, s. 281-382.

KARAHASAN, Mustafa Reşit, Sorumluluk Hukuku, İstanbul 1995.

KAYA, Eda/ **ALPASLAN**, Mustafa, Ölüm, Mirasçılık Belgesi ve Veraset Vergisi, Legal Hukuk Dergisi, C. 9, S. 106, 2011.

KILIÇOĞLU, Ahmet M. Miras Hukuku Ders Notları, Ankara 2005.

KILIÇOĞLU, Ahmet M. Miras Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2015.

KOCAAĞA, Köksal, Mirasçılık Belgesi, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1-2, Ankara 2005.

KOCAYUSUFPAŞAĞOLU, Necip, Miras Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 1987.

KURŞAT, Zekeriya, “Noterlere Mirasçılık Belgesinin Düzenlenmesi Yetkisinin Tanınması Hakkında Değerlendirme”, Prof. Dr. Şener Akyol’a Armağan, İstanbul 2011, s. 583- 596.

KURŞAT, Zekeriya, Terekenin Korunması Önlemleri, İstanbul 2010 (**KURŞAT**,Tereke).

KURU, Baki/ **ARSLAN**, Ramazan/ **YILMAZ**, Ejder, Medeni Usul Hukuku, 24. Baskı, Ankara 2013.

MİDYAT, Nuri Aziz, Mirasçılık Belgesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2002, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim Tarihi: 10.10.2019).

NOMER, Ergin, “Yabancı çekişmesiz Yargı Kararlarının Tanınmasında Kesinleşme Şartı”, Prof. Dr. Erdoğan Moroğlu’na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 909-922.

NOMER, Ergin, Yabancı Devlet Vatandaşlığı Kazanan Türk Vatandaşının Mirasçılığı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C. 55, S. 3, 1997, s. 169-178.

OĞUZMAN, Kemal, Miras Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 1995.

ÖZKAN, Hasan, Noterliklerce Mirasçılık Belgesinin Verilmesi, Legal Hukuk Dergisi, C. 10, S. 113, 2012.

ÖZKÖK, Süleyman, İhtiyati Tedbirler(HUMK 101-113/A), Ankara 2002.

ÖZTAN, Bilge, Miras Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2007.

ÖZUĞUR, Ali İhsan, Medeni Yasadan Önce ve Sonra Türk Miras Hukuku, Ankara 2004.

RUHİ, Ahmet Cemal, Mirasçılık Belgesi ve Yabancı Ülke Mahkemelerinden Verilen Mirasçılık Belgesinin Türkiye’de Tanınması, Terazi Dergisi, C. 9, S. 92, 2014, s. 14-28.

RUHİ, Canan/ **RUHİ**, Ahmet Cemal, Mirasçılık Belgesi(En Son BAM ve Yargıtay Kararları İle), 2. Baskı, Ankara 2017.

SEROZAN, Rona/ **ENGİN**, Baki İlkay, Miras Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2019.

ŞANLI, Cemal, “Yabancı Veraset İlamlarının Türk Mahkemelerinde Tanınması veya Delil Olarak Kullanılması”, İlhan Postacıoğlu’na Armağan, İstanbul 1990, s. 291-307.

ŞENYÜZ, Doğan, Mirasçılık Hakkı, Mirasın Reddi, Veraset İlamı Alınması ve Varislerin Sahip Olabileceği Haklar, Yaklaşım Dergisi, C. 11, S. 127, 2003.

TANJU, Fahrettin, “Veraset ve Belgeleri”, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, S. 62, 1989.

TÜRKAY, İmdat, Ölüm Halinde Mirasçıların Yükümlülükleri ve Veraset ve İntikal Vergisinin Ödenmesi, Terazi Dergisi, S. 96, 2014, s. 90-100.

UYAR, Talih/ **UYAR**, Cüneyt/ **UYAR**, Alper, Türk Medeni Kanunu Miras Hukuku, Ankara 2017.